

Lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028

HSY:n hallitus 10.10.2025

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100

00066 HSY

puhelin 09 1561 2110

faksi 09 1561 2011

www.hsy.fi

Lisätietoja

Minna Haapala

minna.haapala@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY

Kansikuva: HSY

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Strategiset tavoitteet	3
3	Talous	7
3.1	Tuloslaskelma	7
3.2	Investoinnit	12
3.3	Rahoitus	13
3.4	Sitovat määrärahat	14
4	Henkilöstö	15
4.1	Tavoitteet	15
4.2	Henkilöstömäärän kehittyminen	16
5	Toimialakohtaiset erittelyt	17
5.1	Vesihuolto	17
5.1.1	Toimintaympäristö	17
5.1.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	18
5.1.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	21
5.1.4	Investoinnit	23
5.1.5	Talous	25
5.1.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	28
5.2	Jätehuolto	29
5.2.1	Toimintaympäristö	29
5.2.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	31
5.2.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	34
5.2.4	Investoinnit	36
5.2.5	Talous	38
5.2.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	41
5.3	Seutu- ja ympäristötieto	42
5.3.1	Toimintaympäristö	42
5.3.2	Strategian toteuttaminen tulosalueella	42
5.3.3	Investoinnit	44
5.3.4	Talous	45
5.3.5	Riskit ja riskienhallintakeinot	45
5.4	Yhteiset palvelut	46
5.4.1	Toiminta	46
5.4.2	Talous	48
5.4.3	Investoinnit	48
6	Liitteet	49

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2026–2028 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030. Strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen ja talouden tasapaino. Lisäksi omistajaohjaustavoitteita ovat hiilineutraalisuus 2030 ja vastuullisuuden lisääminen, vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen sekä asiakkaiden tyytyväisyys. Kaikki omistajaohjaustavoitteiden mittarit on esitetty tarkemmin kappaleessa 2.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuosille 2026-2028 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa arviota hintamuutoksista ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailmantilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n keväällä 2024 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. TTS 2026–2028 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Lisäksi

HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028 pyydettiin 31.8.2025 mennessä.

Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi HSY:n hallituksessa 19.9.2025. Lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän tai syksyn aikana tapahtuneista muutoksista johtuvat tarkennukset.

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 perustuu HSY:n strategiaan vuoteen 2030 sekä omistajaohjaustavoitteisiin. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetettujen mittarien tavoitteet vuodelle 2026 on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa on esitetty myös strategisten mittareiden toteumat vuosina 2022–2024, sekä vuoden 2025 tavoitteet ja ennusteet.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2022	2023	2024	Ennuste 2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Ympäristö -vastuu	Hiilineutraali pääkaupunki seutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat sekä keskeisten ulkoisten palvelujen päästöt)	97 000	110000	79 000	80 000	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000	75 000	-67 % v. 2016 tasosta, 64 000
		Sähköinen kalusto	-	-	-	-	-	osuus kasvaa	-
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/as/a	136	119*	122,5	119	100	97	85
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	46	46	45	45	60	54	63
	Puhdas Itämeri	Typpi- (N) ja fosforikuormitus (P) mereen, t/v	N 1252, P 29,5	N 707, P 26	N 578 P 26,5	N 500, P 22	N 750, P 25	N 650, P 25	N 700, P 18
Työn murros	Pito- ja veto-voimainen työnantaja	Työntekijäkokemusmittari NPS	-14	-5	4	4	0	3	13
	Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Osaamisen, muutoksenkyvyyden ja yhteistyön indeksi**	3,3	3,4	4	4,0	3,5	3,6	4,0/5
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo v. 2021 ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä).	148,6	144,4	142	138	145,2	145 (TTS-tavoite) 143,0 (str. tavoite)	135
		Tuottavuusindeksi (uusi omistajaohjaustavoite)	-	-	-	-	-	Tuottavuus paranee	-
	Tasapainoisen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	71	19	-11	-38	20, (velka-summa 1600 €/as.)	-19 (TTS-tavoite) 16 (str. tavoite)	0, (velka-summa 1600 €/as.)
		Omavaraisuusaste (uusi omistajaohjaustavoite)			26,8	27,3	26,7 (TTS 2025-2027), 25,2 (OMO-tavoite 2025)	27,5	30–35
		Verkostojen saneerausvelan vuotuinen ja kumulatiivinen toteuma (uusi omistajaohjaustavoite)	-	-	-	-	-	Toteumat paranevat vuodesta 2025	

* Toteuma 2023 on tarkentunut tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen.

**Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo: 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittymiseen riittävästi, 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio, 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä ja 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2022	2023	2024	Ennuste 2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Asukas-kokemus	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %	52	57	61	62	75	76	80
		Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytytvyisyys vuosittain	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
	Turvattu juomavesi	Toimintavarmuusindeksi koostuu mittareista: - Kulutuskeskeytys-aika - Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien putkirikkojen määrä (kpl/a) - Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%) - Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%) - Kyberturvallisuus	3,8	3,7	3,4	4,4	5 / 5	5 / 5***	5 / 5
	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista: - Niittyys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, - Kalaistutukset (kpl) - Jätevesiylivuodot (m3/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) - Ilmanlaadun mittausten ajallinen jatkuvuus % - Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	3,2	4,6	5	4,7	5 / 5	5 / 5 ***	5 / 5

***Uudet, tiukemmat indeksin alamittareiden tavoitetasotavoitetasot vuodelle 2026 asetettu.

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu kymmenen erilaista ohjelmakokonaisuutta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä vuodelle 2026. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet vuonna 2026
Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	HSY:n hiilineutraaliusohjelma Tavoitteet • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	• Määdte maatalouteen hankkeessa rakennettu mädätyslaitos siirtyy tuotantoon ja prosessin toimintaa vakiinnutetaan. • Jätevedenpuhdistuksen prosessipäästöjen toimenpiteitä jatketaan ja vaikutus täsmennetty. Arvioidaan biojätteen ja lietteen kompostoinnin päästöjen seurannan kehittämistä ja mahdollisten päästövähennysten mittaamista. • Sähköisen kaluston osuuden lisäämisen kehittämisen hanke (uusi)
Kiertotalouden keskiössä	Kiertotalouden keskiössä -ohjelma Tavoitteet • Alueen kiertotalous vahvistuu • Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee	• Pääpaino ohjelmassa tulee keskittymään edelleen viestinnän ja toiminnan tehostamiseen, kotitalouksien lajitteluaktiivisuuden parantamiseksi ja sitä kautta kierrätysasteen nostamiseksi. • Kompostoinnin seuranta siirtyy osaksi vakiintuvaa tekemistä. • HSY:n hiilineutraalin ja kiertotalouden huomioivien hankintojen kehittäminen (uusi, yhteishanke HSY:n hiilineutraaliusohjelman kanssa) • Roskiss-hanke, jätehuollon logistiikkajärjestelmän uudistaminen (uusi)
Puhdas Itämeri	Itämeri-toimenpideohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	• Jatkamme Blominmäen jätevedenpuhdistamon toiminnan optimointia. • Viikinmäen laitoksen puhdistustehokkuutta ja toimintavarmuutta edelleen parantavien investointien sekä haitta-aineiden poiston suunnittelua jatketaan. • Jatkamme systemaattista viemäriverkoston vuotohallintatyötä ja kehitämme viemäriverkoston aluemittausjärjestelmää.
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	Pito- ja vetovoimainen työnantaja -ohjelma Tavoite • Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen	• Jatkamme kumppanuuteen perustuvan työkuultuurin toimenpiteitä. • Sujuvan arjen parantaminen ja prosessien toimivuuden varmistaminen
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Henkilöstön kehittämisen ohjelma Tavoite • Mielekkäät tehtävät, muutostyökykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana	• Päivitämme strategiset kyvykkyydet vastaamaan uutta strategiaa ja luomme toimintamallin niiden konkretisoimiseen arjen työssä • Luodaan osaamisen ja urakehityksen johtamisen toimintamalli • Luodaan toimintaohjeet sille, kuinka rakentaa oppimispolkuja strategisesti tunnistettuihin osaamistarpeisiin
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	• Kategoriapohjaisen hankinnan toimintamallien jalkauttaminen ja tarpeellisten työnkuvien muuttaminen jatkuu HAKA-hankkeen päätyttyä. • Uusien prosessijohtamisen periaatteiden ja päivitetyn HSY:n prosessikartan mukaisen rakenteen ja toimintamallien edistäminen jatkuu. • Valikoidut tekoälyn hyödyntämisen hankkeet käynnistetään.
Tasapainoinen talous	Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille Tavoite • Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.	• Omaisuudenhallintajärjestelmähankkeessa (OMAR) luotujen prosessien käyttöönotto ja toiminnan vakiinnuttaminen jatkuu ns. "OMAR 2" hankkeena. Tämä käsittää esimerkiksi omaisuudenhallinnan prosessien kuvaamisen ja omaisuudenhallinnan johtamiseen liittyvän organisoitumisen. Saneerausvelan haltuunotto nostetaan yhdeksi OMAR:in painopistealueeksi. • Vesijohtoverkoston vuodonhallintaan liittyviä toimenpiteitä jatketaan vuodonhallintastrategian mukaisesti. Investointien ohella panostetaan tutkimukseen sekä vakiinnuttamalla piilovuotojen "etsi – löydä – korjaa – raportoi" -toimintatapa osaksi normaalia toimintaa.
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma Tavoite • Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa	• OmaHSY: Sähköisten asiointipalveluiden laajentaminen jatkuu uusien palveluiden käyttöönotolla ja valmistuneiden palveluiden toiminnan vakauttamisella. • Etäluettavien vesimittareiden käyttöönottoa aloitetaan ja toimintaa laajennetaan asennussuunnitelman mukaisesti.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet vuonna 2026
Turvattu juomavesi	Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi – ohjelma Tavoite • Toimintavarmuus on erinomaisella tasolla	• Organisaatioturvallisuuden ja kyberturvallisuuden kehittämistä jatketaan. • Organisaatioturvallisuudessa panostetaan mm. uuden organisoinnin toimeenpanoon, jatketaan vuoden 2025 aikana laadittujen toimintamallien jalkauttamista ja jatketaan fyysisen turvallisuuden kehittämistä mm. VESFY-hankkeen kautta. • Kyberturvallisuuden osalta jatketaan kehittämistä mm. VESKY-hankkeen pohjalta.
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	• HSY:n työmaiden aiheuttaman yhteiskunnallisen haitan hallinnan kehittäminen jatkuu. • Saneeraukset ylivuotojen estämiseksi jatkuu. • Ilmanlaadun mittausten luotettavuus pidetään indeksin mittarin tasolla. • Ämmässuon suojavihervyöhykkeen metsänhoitosuunnitelma päivitetään. • Selvitetään Ämmässuon suojavihervyöhykkeen soveltuvuutta ekologisen kompensaation alueeksi.

3 Talous

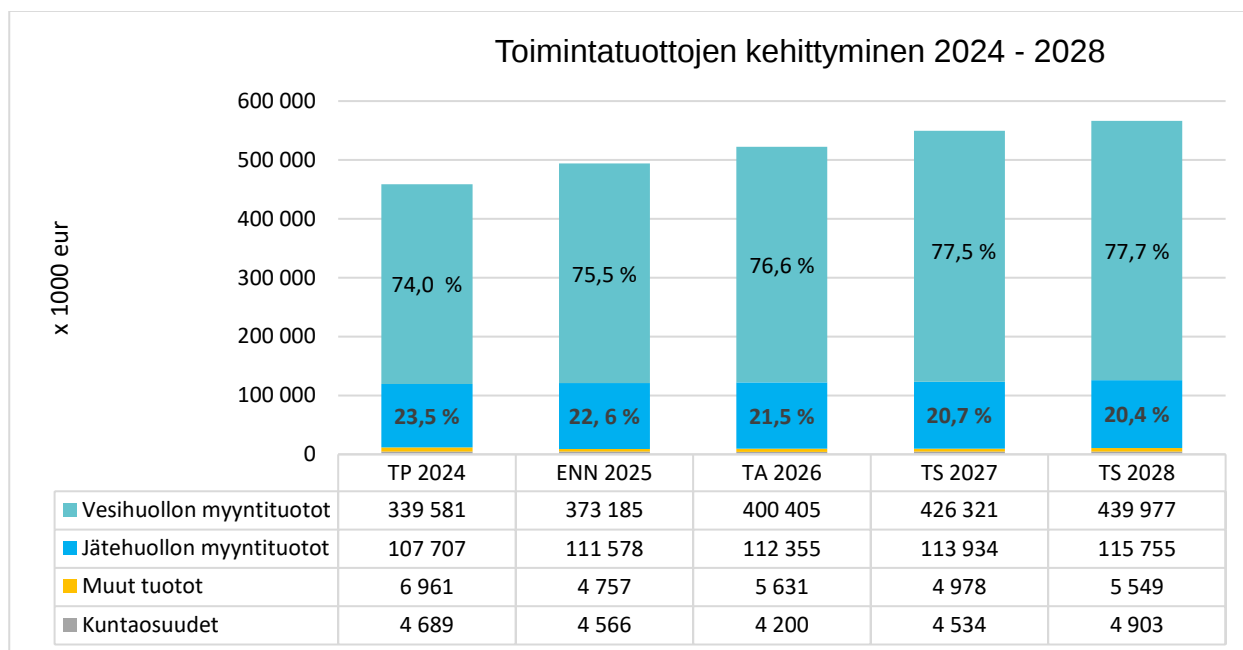
3.1 Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	458 938	494 086	522 591	549 767	566 184	5,8 %
Myyntituotot	447 685	485 082	513 084	540 618	556 061	5,8 %
Kuntaosuudet	4 689	4 566	4 200	4 534	4 903	-8,0 %
Muut tuotot	6 564	4 438	5 307	4 614	5 220	19,6 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	2 760	2 821	2 821	2 821	2,2 %
TOIMINTAMENOT	-200 200	-210 364	-226 054	-225 230	-228 582	7,5 %
Henkilöstömenot	-55 564	-55 746	-58 274	-60 172	-61 560	4,5 %
Palvelujen ostot	-109 861	-114 046	-117 978	-116 676	-117 818	3,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 125	-31 211	-32 561	-32 589	-33 278	4,3 %
Muut toimintakulut	-5 650	-9 361	-17 240	-15 792	-15 927	84,2 %
TOIMINTAKATE	261 400	286 482	299 358	327 358	340 423	4,5 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-82 309	-79 975	-81 181	-81 282	-82 044	1,5 %
VUOSIKATE	179 091	206 507	218 177	246 076	258 379	5,7 %
POISTOT	-154 263	-194 907	-182 938	-179 905	-185 775	-6,1 %
TILIKAUDEN TULOS	24 828	11 600	35 239	66 171	72 604	203,8 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	65	318	318	318	318	0,0 %
TULOVEROT	-954	0	-1 093	-3 025	-3 271	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	23 940	11 918	34 464	63 464	69 650	189,2 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	232,3 %	238,0 %	234,1 %	247,2 %	250,8 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista *	90,5 %	104,4 %	110,3 %	124,4 %	130,6 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulo-rahoituksen riittävyyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

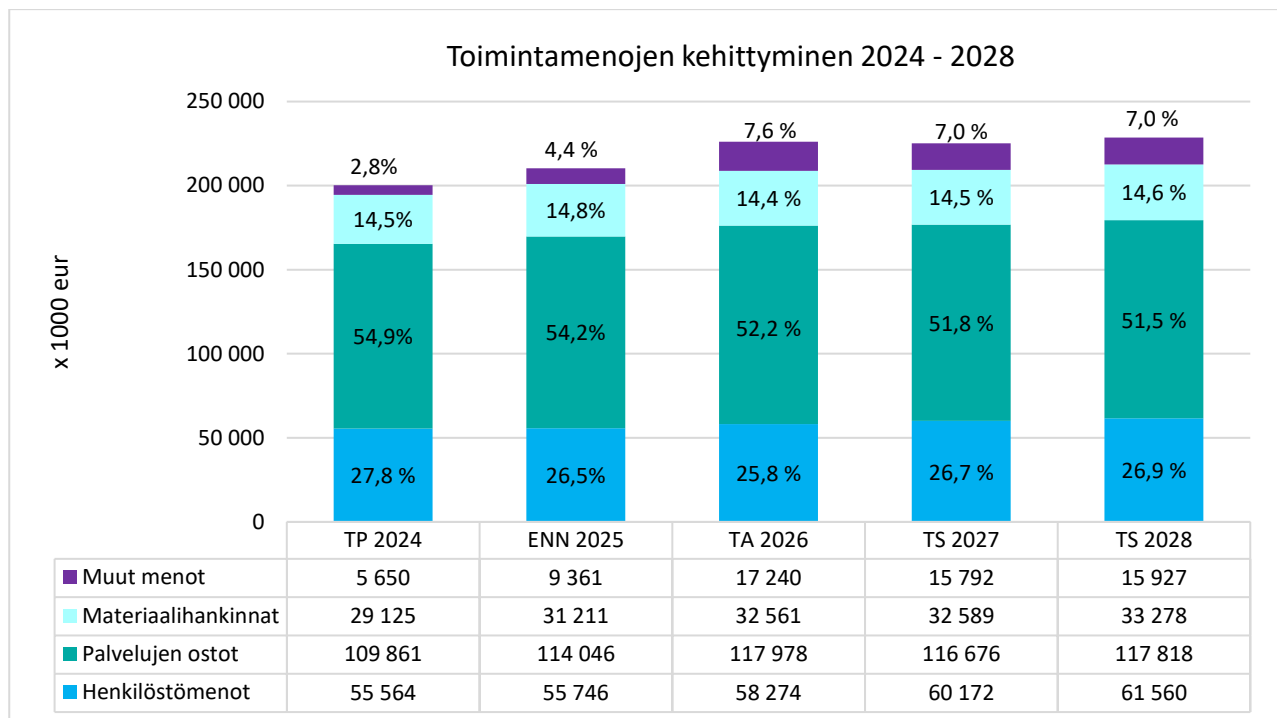
Toimintatuotot

HSY:n toimintatuotot vuonna 2026 ovat 522,6 milj. euroa eli 28,5 milj. (5,8 %) euroa enemmän vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 % korotusta. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosien vastaavat korotukset ovat 9 % vuonna 2027 ja 7 % vuonna 2028. Jätehuollon tulokertymää lisää erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien käännettyä laskuun. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 4,0 % korotusta.

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2026 ovat 226,1 milj. euroa, joka on 15,7 milj. (7,5 %) euroa enemmän kuin vuoden 2025 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2026 toimintakuluista noin 52 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 14 % sekä muut kulut 8 %. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,6 % vuodelle 2026, 3,9 % vuodelle 2027 ja vuodelle 2028 2,6 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, suunnittelun lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 prosentin inflaatio-olettamaa.

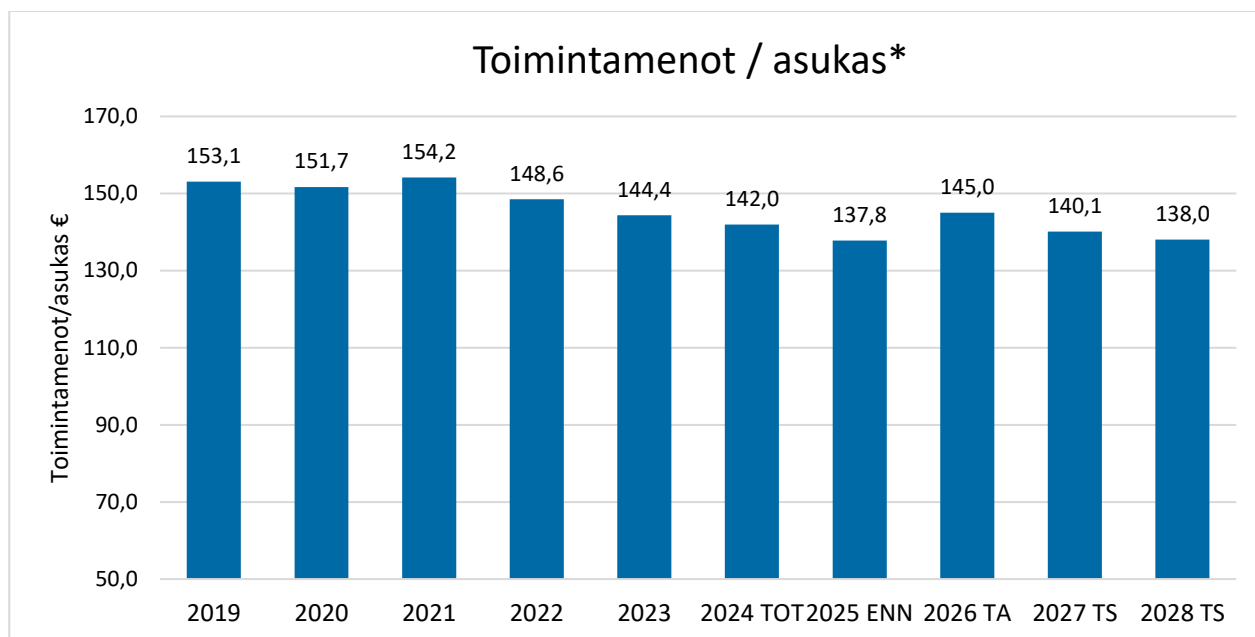
Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2026 on 299,4 milj. (57,3 %) euroa, kun sen vuonna 2025 ennustetaan olevan 286,5 milj. (58,0 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2026. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2027 toimintakate paranee ja on 327,4 milj. (59,5 %) euroa ja vuonna 2028 340,4 milj. (60,1 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2026 ovat 81,2 milj. euroa. Korkokuluista 55,4 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 280 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2026–2028. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen nousuun ollen vuonna 2028 82,0 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2026 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen, varausten muutosten ja tuloverojen jälkeen 35,2 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2027 66,2 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2028 72,6 milj. euroa ylijäämäinen. Tämän ansiosta HSY:n velkaantuminen alkaa taittua TTS-kauden aikana.

Tuottavuuden kehittyminen

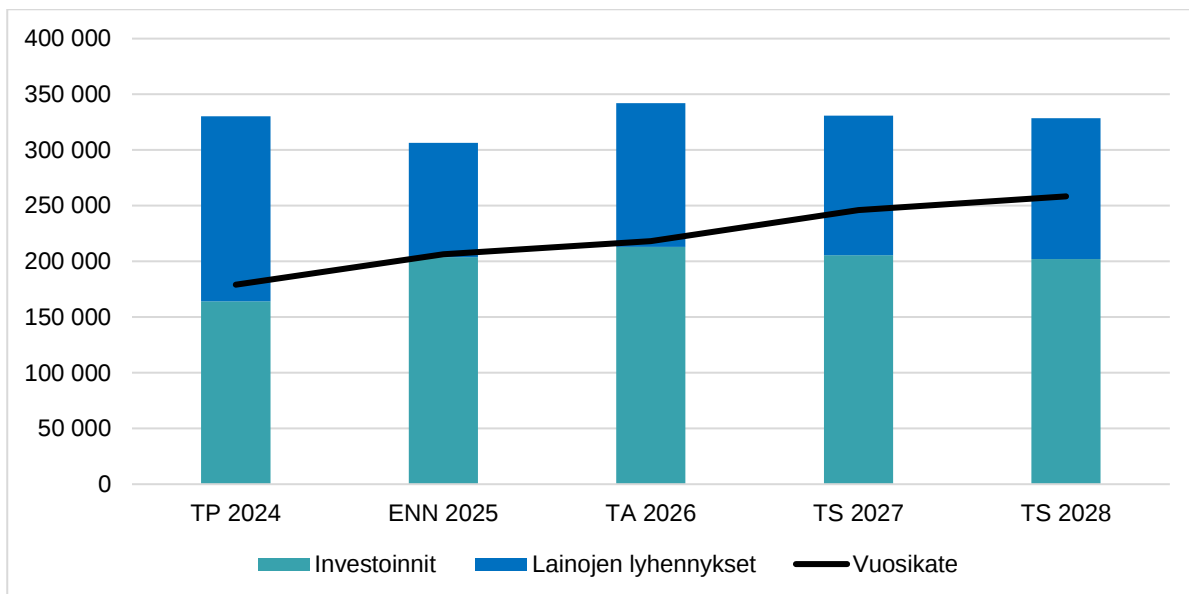

*Vuoden 2021 rahassa (merkittävät kertaluonteiset erät ja keskimääräinen inflaation vaikutus eliminoitu)

Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteena on 1,5 % vuotuinen parannus. Tuottavuus ilmoitetaan ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä vuoden 2021 rahassa siten, että inflaation vaikutus on poistettu. Väkiluvun arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 % vuosivauhdilla suunnittelukaudella 2026–2028.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2026 HSY:n vuosikate on 218,2 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 342 milj. euroa. Vuonna 2027 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 330,9 milj. euroa ja vuonna 2028 328,4 milj. euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 288 milj. euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2024 mukaisesti).

1 000 €						Muutos-%
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	2026/2025
Kuntaosuudet						
- Seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 389	4 900	4 816	4 858	4 903	
- Ilmastoinfon toimintaan	446	0				
Kuntaosuudet yhteensä	4 835	4 900	4 816	4 858	4 903	-1,7 %
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-146	-334	-616	-324	0	
Laskutettavat kuntaosuudet	4 689	4 566	4 200	4 534	4 903	-8,0 %
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	Osuus-%	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	
Helsinki	50,0 %	2 283	2 100	2 267	2 451	
Espoo	27,5 %	1 252	1 154	1 246	1 347	
Kauniainen	1,0 %	46	42	45	49	
Vantaa	21,5 %	986	904	976	1 055	
Yhteensä	100,0 %	4 566	4 200	4 534	4 903	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Vuodesta 2025 alkaen Ilmastoinfon toiminnan osuus sisältyy suoraan seutu- ja ympäristötiedon toiminnan lukuihin, eikä sitä eritellä enää erikseen. Seutu- ja ympäristötiedon

tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2025 tulosenusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä on noin 0,940 milj. euroa. Ylijäämä on kohdistettu jäsenkuntien lausunnot huomioiden vahvan etupainotteisesti sitten, että eniten ylijäämää käytetään vuonna 2026.

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligation tuottoon lisättynä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja vuonna 2024 alkoivat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset (Laina B ja Laina C). Yhteenvedo jäsenkuntalainoista on esitetty seuraavassa taulukossa.

x 1 000 euroa	TA 2026			TS 2027			TS 2028		
	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot
Helsinki	590 760	18 461	32 044	572 299	18 461	31 066	553 838	18 461	30 087
Espoo	225 352	7 042	12 224	218 310	7 042	11 850	211 268	7 042	11 477
Kauniainen	3 818	119	207	3 698	119	201	3 579	119	194
Vantaa	202 243	6 320	10 970	195 923	6 320	10 635	189 603	6 320	10 300
Yhteensä	1 022 173	31 943	55 445	990 230	31 943	53 752	958 288	31 943	52 059

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa			TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
	TP 2024	ENN 2025				
Vesihuollon investoinnit	141 111	183 475	194 680	186 365	184 300	6,1 %
Jätehuollon investoinnit	21 884	19 082	16 445	17 730	16 875	-13,8 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	425	310	230	210	180	-25,8 %
Yhteiset palvelut	710	730	1 803	1 376	698	147,0 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	164 122	203 936	213 158	205 681	202 053	4,5 %

Suunnitelmakaudella investointeja toteutetaan keväällä 2024 laaditun 20 vuoden investointiohjelman mukaisesti. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Lisäksi HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määrätietoisesti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasolla. Jätehuollossa investoinnit painottuvat strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin, ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen.

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	179 091	206 507	218 177	246 076	258 379
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 903	-6 246	-1 648	-3 580	-3 826
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-171 971	-206 069	-213 908	-206 431	-202 803
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 850	2 133	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 067	-3 675	3 371	36 815	52 500
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000	75 000	125 600	88 300	73 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 148	-111 348	-119 794	-125 214	-126 389
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 000	9 000	-9 000	0	0
Oman pääoman muutokset	4 834	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 110	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	27 796	-27 348	-3 194	-36 914	-52 489
Rahavarojen muutos	32 863	-31 022	177	-99	10
Rahavarat 31.12.	43 120	12 098	12 275	12 176	12 186
Rahavarat 1.1.	10 257	43 120	12 098	12 275	12 176
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-455 119	-341 640	-202 706	-78 153	94 078
Investointien tulorahoitus %	109,1 %	101,3 %	102,4 %	119,6 %	127,9 %
Lainanhoitokate	1,4	1,51	1,51	1,61	1,66
Kassan riittävyys (pv)	28,2	7,3	7,0	7,0	7,0

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,0 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 lopussa ennusteen mukaan noin 808 milj. euroa, mikäli vuoden 2025 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Toiminnan- ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi vuodesta 2026 alkaen. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan nykyisten lainojen lyhennyksiä, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 288 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 380 milj. eurolla, josta 95,8 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 810 milj. euroa. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena. Toimintamenojen kehittymistä on

tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 865 756	2 874 785	2 905 005	2 930 781	2 947 059
Oma pääoma	796 833	808 751	843 215	906 690	976 340
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 959 238	1 917 583	1 917 109	1 878 634	1 823 356
- lainat jäsenkunnilta	1 054 116	1 022 173	990 230	958 288	926 345
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	817 647	807 935	839 404	832 872	809 536
- liittymismaksut	87 474	87 474	87 474	87 474	87 474
Omavaraisuusaste (%)	26,8 %	27,3 %	28,2 %	30,0 %	32,1 %

Viime vuosien suurten investointien vuoksi HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt. Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste kääntyy nousuun ja kehittyi strategisten tavoitteiden mukaisesti. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26,8 %.

3.4 Sitovat määrärahat

Sitovat määrärahat ovat kuntayhtymän talousarvion osia, joiden ylittäminen edellyttää yhtymäkokouksen erillistä päätöstä. Ne jaetaan käyttötalous- ja investointimenoihin. Sitovien määrärahojen tarkoituksena on varmistaa talouden suunnitelmallisuus, vastuullisuus ja läpinäkyvyys. Seuraavassa taulukossa on esitetty vuoden 2026 talousarvion sitovat määrärahat käyttötalouden ja investointien osalta toimialoittain eriteltynä.

Vesihuolto	TA 2026
Toimintamenot	131 916
Investointimenot (netto)	194 680
Jätehuolto	
Toimintamenot	92 169
Investointimenot (netto)	16 445

4 Henkilöstö

4.1 Tavoitteet

Keskeiset tavoitteet TTS 2026–2028 kaudella koko henkilöstön osalta on kuvattu Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksissa Pito- ja vetovoimainen työnantaja ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö luvussa 2. Strategiset tavoitteet. Tahtotilamme vuoteen 2030 on, että mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät. Muutoskyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

HSY haluaa työnantajana olla henkilöstöstään huolta pitävä, oikeudenmukainen, johdonmukainen, reilu ja rohkea, strategisten tavoitteiden ja arvojensa mukaan toimiva. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen muodostavat perustan onnistumisellemme sekä palvelutuotannon järjestämisessä että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Panostamme valmentavan johtamisosaamisen kehittämisen lisäksi edelleen yhteisiin tavoitteisiin pohjautuvan työkuulttuurin kehittämiseen työyhteisöissämme eri menetelmin. Kehitämme osaamistamme huomioiden määritellyt strategiset kyvykkyytemme ja varmistaaksemme strategisten tavoitteiden saavuttamisen. Yleisen ja strategisen osaamisen kehittämisen lisäksi huolehdimme ammatillisen osaamisen kehittämisestä ja ylläpitämisestä ja erityisesti lakisääteisten ja sertifikaatteja edellyttävien koulutusten tarjonnasta. Työturvallisuus on meidän tekemiseemme olennaisesti kuuluvaa, tavoitteemme Nolla tapaturmaa jatkuu tulevana myös TTS-kautena, ja sen lisäksi, että panostamme työn tekemisen fyysiseen turvallisuuteen, huomioimme entistä enemmän myös sen psykososiaaliset tekijät.

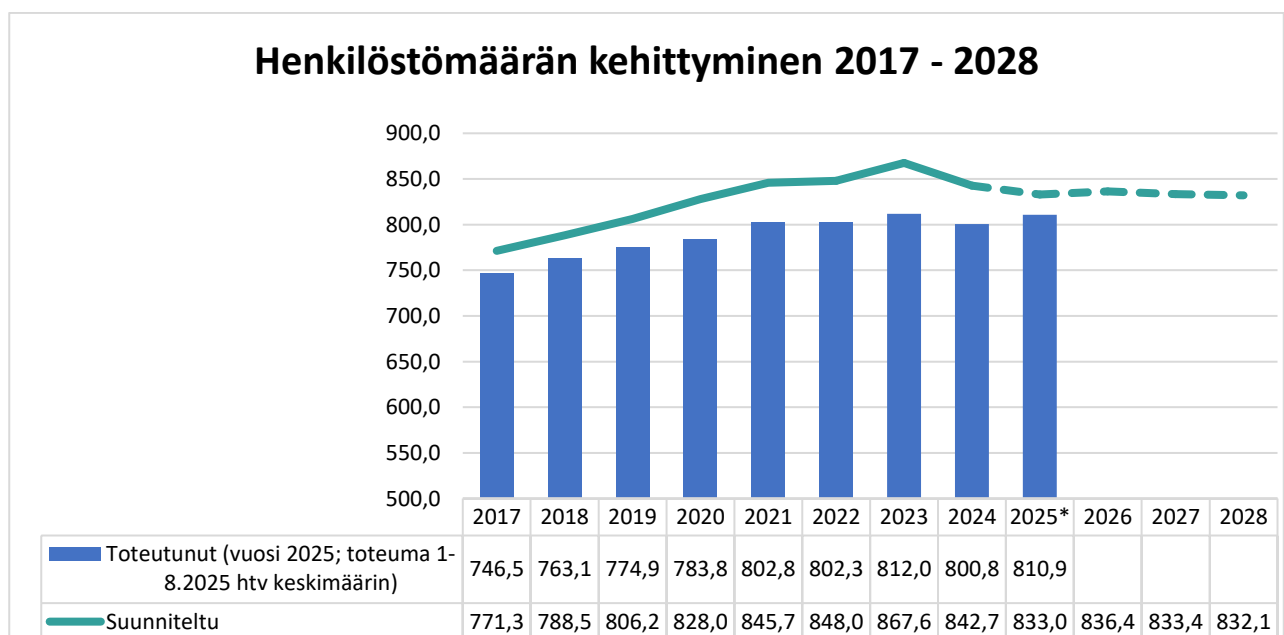
Työnantajakuvatyön keskeisimmät tavoitteet ovat pitovoiman lisääminen positiivista työntekijäkokemusta kasvattamalla sekä vetovoiman lisääminen, johon liittyy työnantajamielikuvan uudistamisen jälkeen vakiinnuttaminen. Työntekijäkokemuksen kehittäminen on tärkeää myös vetovoiman lisäämiseksi.

Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja kyvyllä ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä pärjätään tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. HSY:ssä haluamme vahvistaa ja vaalia oppimista edistävää toimintakulttuuria, joka mahdollistaa tutkimisen, testaamisen, kokeilemisen, ja jossa opitaan työtä tekemällä myös tavallisen arjen keskellä. Digitaidot yhdistettynä tekoälytaitoihin ovat keskeisessä roolissa. Inhimillisten työelämätaitojen tukeminen teknologistuvassa työmaailmassa on erittäin tärkeää. Työtä tehdään asiakkaiden hyväksi yhteisten tavoitteiden ohjaamina. Koko henkilöstöltä, johtajilta, esihenkilöiltä ja työntekijöiltä odotetaan avointa ja myönteistä asennetta ja kykyä nähdä oman osaamisen ja työn kehittäminen perustehtävän ohella jokaisen tehtäväksi. Tavoitteenamme on, että voimme hyvin tuottaessamme hyvinvoinnin palveluita kaupunkilaisille.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset viime vuosina edellyttävät meiltä turvallisuusteeman entistä vankempaa huomioimista toiminnassamme. Tämä näkyy myös osaamisen vahvistamisessa organisaatiomme eri tasoilla ja prosesseissa, työntekijöidemme ja esihenkilöiden tehtävissä.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2026–2028. Henkilöstösuunnitelman vuosien 2026-2028 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärämme ei nouse, vaan pystymme vastaamaan tulevaisuuden edellyttämiin muutoksiin ensisijaisesti tehtävien muutoksilla ja vain perustellusta syystä henkilöstömäärämme voi nousta. Vuoden 2026 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 836,4 henkilötyövuotta.

5 Toimialakohtaiset erittelyt

5.1 Vesihuolto

5.1.1 Toimintaympäristö

Vesihuollon toimiala tuottaa ja toimittaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemäri alueen jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet. Toiminnan sivuvirroista tuotetaan multatuotteita sekä omassa toiminnassa hyödynnettävää sähkö- ja lämpöenergiaa. Lisäksi paikalliset energiayhtiöt hyödyntävät puhdistetun jäteveden lämpöenergiaa kaukolämmön ja -jäähdetyksen tuotantoon HSY:lle maksettavaa korvausta vastaan. Toimialan tehtäväkenttä kattaa myös vesihuollon investoinnit, tekniset palvelut mukaan lukien kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut sekä toimialan yhteiset asiakkuuden, talouden ja kehittämisen palvelut. Vesihuollon toimintaympäristössä toiminnan laajentuminen on vahvasti sidoksissa omistajakaupunkien kasvuun ja kehitykseen sekä yleiseen talouden tilan mukana vaihtelevaan rakentamisen suhdanteeseen. Vaatimuksenmukaisuus ja kehittyvä lainsäädäntö taas vastaavasti asettavat tarpeet toiminnan kehittämiselle ja varmentamiselle. EU:n uusi yhdyskuntajätevesidirektiivi hyväksyttiin keväällä 2024 ja se viedään kansalliseen lainsäädäntöön suunnitelmakaudella. Myös vesihuoltolain uudistus valmistuu suunnitelmakaudella. Korkea inflaatio ja korkojen nousu on viime vuosina jarruttanut erityisesti asuntorakentamisen markkinoita. Suunnitelmakaudella rakentamisen volyymin ennustaminen on edelleen haastavaa ja aallonpohja on ollut ennustettua leveämpi sekä syvempi. Arvioimme käänteentelehtävän TTS-kaudella 2026–2028, mutta sen kulmakerrointa on vaikea ennustaa asuntovarastojen asteittaisen purkautumisen vaikutuksen vuoksi. Yleisesti nähdään myös pääkaupunkiseudun kasvun jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymien kasvu jatkuu pitkällä aikavälillä. Tämä vaikuttaa käyttömaksujen kautta saatavaan tulovirtaan. Asukaskohtaisen vedenkulutuksen arvioidaan pitkällä aikavälillä edelleen laskevan. Energiakustannusten kasvu talvella 2022–2023 ja yleinen taantuma hillitsi vedenkulutusta omalta osaltaan. Tästä vaiheesta on toivuttu ja kulutus on suurelta osin palautunut. Asukaskohtaisen kulutuksen vähentyminen pienentää pitkällä aikavälillä käyttömaksuista saatavia tuloja, mikäli alueen kasvu ei muutoin kehity. Tätä kompensoi omalta osaltaan perusmaksun osuuden asteittainen kasvu. Kerrosneliöiden määrän kasvu vaikuttaa positiivisesti sekä pysyvien perusmaksujen että vuotuisten, kertaluonteisten liittymismaksujen tuottoennusteeseen. Vuonna 2024 käynnistynyttä maksurakenteen uudistamista ja vesihuollon maksujen tasonmäärittämistä jatketaan edelleen TTS-kaudella ja näillä on osaltaan vaikutusta tulokertymän varmentamiseen ja velkaantumisen pysäyttämiseen sekä omavaraisuusasteen nostamiseen.

5.1.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Vesihuollon toimiala jatkaa TTS-kaudella laaja-alaista ja vaikuttavaa osallistumista HSY:n nykyisten strategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Nykyisen strategian osalta vesihuolto johtaa neljää strategista päämäärää (Turvattu juomavesi, Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Puhdas Itämeri ja Tasapainoinen talous). Tämän lisäksi toimialalta on ohjelmapäälliköitä kuudessa päämäärässä kymmenestä. Strategian päämäärien alle muodostuneiden hankkeiden tavoitteita johdetaan strategiakorttien kautta ja strategian kautta johdetut kehittämistoimet näkyvät kaikkien henkilöstöryhmien työssä. TTS 2026-2028 osalta vesihuollon tavoitteita ohjataan strategian päämäärien kautta hankkeille asetetuissa aikatauluissa alla esitetyn mukaisesti.

Turvattu juomavesi

Vesihuollon toimialan suunnitelmakauden keskeisin strateginen päämäärä on Turvattu juomavesi, missä keskitytään vesihuollon kokonaisuuden jatkuvuudenhallintaa kehittäviin toimiin ja tässä erityisesti talousveden tuotannon ja jakelun korkeaa 24/7 toimintakykyä edelleen varmistaviin ja kehittäviin toimenpiteisiin. Tämä edellyttää resurssointia sekä operatiiviseen toimintaan että toimintavarmuutta ja fyysistä- ja kyberturvallisuutta parantaviin investointeihin. Kasvaneeseen hybridivaikuttamisen uhkaan on niin ikään varauduttu. Talousvedentuotantoon vaikuttaa edelleen osan TTS-kaudesta Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinnosto ja perusparannus. Vedenjakelun toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä.

Turvattu juomavesi -päämäärän alla toteutetut turvallisuusteeman mukaiset toimet kohdistuvat koko HSY:n toimintaan. Turvallisuusteeman alla kehitetään esimerkiksi fyysisen ja kyberturvallisuuden osa-alueita sekä turvallisuustietoisuutta. Myös henkilöturvallisuuteen panostetaan merkittävästi. Kyberturvallisuutta kehitetään edelleen NIS2 vaatimusten ja ISO 27 001 standardin mukaan.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Lähiympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat edelleen tärkeässä roolissa vesihuollon toiminnan kehittämisessä TTS-kaudella 2026-2028. Vesihuollossa keskeisessä roolissa tässä päämäärässä ovat jätevesiverkoston hallinnan kehittäminen, jolla vähennetään lähiluontoon ja asukkaisiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten hajuhaittoja ja ylivuotoja. Viemäriverkoston vuotokohtia etsitään ja korjataan aktiivisesti osana viemäriverkoston vuotohallinnan strategiatyötä, ja verkostojen saneerausmääriä lisätään. Erillinen kaivojen saneerausohjelma on käynnistetty 2025 ja se jatkuu TTS-kaudella. Myös pumppaamoiden omaisuuden hallintaan ja ympäristöriskeihin perustuvaa saneerausta jatketaan

suunnittelukaudella ja TTS-kaudella saatetaan valmiiksi esimerkiksi Espoossa sijaitseva Engelin puistotien pumppaamon uusintainvestointi ja Espoon Pitkäjärven tilaan vaikuttaneen runkoviemärin saneeraus- ja kapasiteetinnostoinvestointi. Ylivuotojen taustalla on usein verkoston kuormittuminen vuotovesillä ja kiinteistöjen kuivatusvesillä. Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein. Tätä tullaan jatkossa edentämään aikaisempaa voimallisemmin asteittain käynnistyvässä tonttijohtojen saneeraustyössä, josta päätettiin HSY:n hallituksessa huhtikuussa 2025. Tonttijohtojen saneeraus nivoutuu jatkossa kaikkiin verkostosaneeraushankkeisiin.

Lähiympäristön huolehtimiseen kuuluvaa virkistyskalastusta tukevan kalaistutuskompensaation kehittämistä luonnon monimuotoisuustavoitetta tukevaksi on selvitetty, ja mahdollisuuksista jatketaan edelleen keskustelua viranomaisten kanssa. Päämäärän osalta selvitetään edelleen myös mahdollisia niitytykseen soveltuvia vesihuollon kohteita.

TTS-kauden aikana esiin noussutta investointien paikallisten asukas- ja liikennevaikutusten mittaamista ja minimointiin kehitetään parhaillaan ja sen kautta priorisoidut toimenpiteet otetaan käyttöön TTS-kaudella pysyvinä toimintatapamuutoksina.

Puhdas Itämeri

HSY on sitoutunut jo pitkään Itämeren suojeluun puhdistamoiden lupamääräyksiä kunniahimoisemmin Itämerisitoumuksen ja yhdyskuntajäteveden Green Deal -sopimuksen kautta. Blominmäen jätevedenpuhdistamon käyttöönotto on ollut, etenkin typpipäästöjen positiivisen kehityksen suhteen, merkittävä pääkaupunkiseudun Itämeren tilaa kehittävä yksittäinen investointiteko. TTS-kaudella 2026–2028 uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon toimintaa optimoidaan edelleen, jotta investoinnin tuotokset saadaan ulosmitattua parhaalla mahdollisella tavalla. Viikinmäen puhdistamon toimintavarmuutta kasvatetaan TTS-kaudella saneeraus- ja uudisinvestoinnein. Kaudella valmistaudutaan 2030-luvun investointitarpeisiin, joista merkittävin yksittäinen kokonaisuus on uuden yhdyskuntajätevesidirektiivin myötä hyvin todennäköisesti ajankohtaistuva orgaanisten haitta-aineiden poisto. Tätä tukeva laaja-alainen Viikinmäen konseptisuunnittelu on käynnissä. Viemäriverkoston vuotovesien osastonrajat ylittävää hallintaa jatketaan ja kehitetään mm. laajentamalla viemäriverkoston aluemitäusjärjestelmää.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vesihuollon toiminnoissa jatketaan vastuulliset ja kehittyvät palvelut -teemakokonaisuuden kehittymistä kaikissa vesihuollon asiakasrajapintatoiminnoissa ja tuetaan HSY:n sisäisten prosessien toimintaa ja kehittämistä aktiivisesti siten, että asiakkuuden kokonaisprosessit vahvistuvat ja asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin pysyy korkealla tasolla. Vesihuollossa edistettävistä sähköisistä palveluista merkittävimpänä aloitetaan siirtyminen asiakkaiden veden

mittauksessa etäluentateknologiaan, jolla tuetaan myös talouden tasapainottamisen ja tehokkuuden päämääriä.

Kestävä talous

Strategian keskeisenä tavoitteena on saattaa talous kestävälle pohjalle niin, että maksutuotoilla voidaan kattaa toiminnan kaikki kustannukset. Lisälainanottoa vähennetään asteittain. Toisena tavoitteena on tuottavuuden parantaminen kaikessa toiminnassa. Vesihuollon talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat tuottavuuden parantamisen lisäksi maksukorotusten ja vesihuollon maksurakenteen edelleen kehittäminen. Pitkällä aikavälillä myös omaisuudenhallinnan ja investointien oikea-aikaisuuden sekä oikean kohdentamisen edelleen kehittäminen ovat tärkeässä roolissa.

HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmä -hankkeessa mm. täydennetään laitos- ja verkosto-omaisuuden tietopohjaa määriteltujen tavoitteiden mukaisesti sekä kehitetään investointien toteuttamisen ja kunnossapidon prosesseja. Kattavan tietopohjan avulla voidaan määritellä tarkemmin vesihuolto-omaisuuden optimikuntotason ja sen ylläpitävien toimenpiteiden tasapaino. Investointien ohjelmointia ja vaikuttavuuden arviointia parannetaan kehittämällä investointiohjelman työskentelyalustaa.

Työtä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi jatketaan vuotohallintastrategian mukaisesti. Jätevesiverkoston vuotovesistrategia on niin ikään tärkeässä roolissa pitkän aikavälin investointien hallinnassa ja investointitarpeiden tehokkaassa kohdentumisessa. Vuotavuuden hallinta on kuitenkin varsin haasteellista suurten verkostomassojen ikääntyessä ja investointimahdollisuuksien kuilun kasvaessa. Vuotavuuden hallintaa tuetaan operatiivisin toimenpitein vuotovesistrategian toimenpideohjelman mukaisesti vakiinnuttamalla piilovuotojen etsi – löydä – korjaa – raportoi -toimintatapa osaksi normaalia toimintaa.

Tuottavuuden parantamisen keskeinen toimenpide vesihuollossa on hankintojen tehostaminen. Tehostaminen koskee koko hankintaprosessia tarpeen tunnistamisesta sopimuskauden päättymiseen ja uuden sopimuksen laatimiseen saakka. Vesihuollossa parannetaan sekä toimialan sisäistä että HSY:n laajuista yhteistyötä hankintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa osana hankintojen kategoriajohtamisen mallia. Lisäksi kartoitetaan säästöpotentiaalia hankintojen vaatimusten asettamisessa. Hankintojen strategisen kehittämisen kärkihanke (HAKA) on edennyt suunnitellusti kohti jalkauttamista, ja se päättyy kesäkuussa 2025. Vuonna 2025 aloitetussa Fiksummin-kärkihankkeessa on kannustettu henkilöstöä myös vesihuollossa tunnistamaan mahdollisuuksia tehostaa arjen työtehtäviä.

Kiertotalouden keskiössä

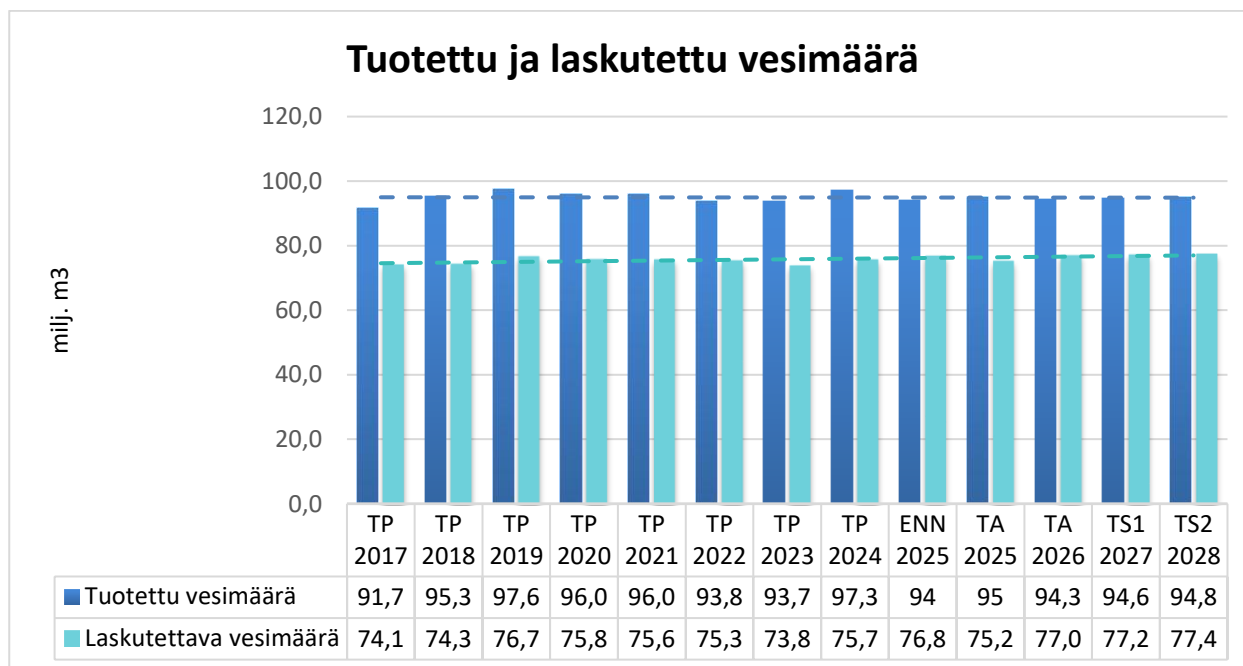
Vesihuollossa kiertotalouteen liittyvät kolme strategista osakokonaisuutta ovat TTS-kaudella 2026-2028 edelleen fosforin talteenottoon liittyvän RAVITA™-prosessin edelleen kehittäminen, lietteiden jatkojalostuksen kehitystyö sekä varautuminen muuttuvan lainsäädännön riskeihin ja mahdollisuuksiin. Lisäksi selvitetään kiertotaloustuotteiden käytön lisäämistä HSY:n

infrarakentamisessa. Näistä kahta ensimmäistä vie eteenpäin jätevedenpuhdistusosasto osana tutkimus- ja kehittämistoimintaansa ja kiertotalousmateriaalien käytön lisääminen kuuluu taas investointien vastualueelle.

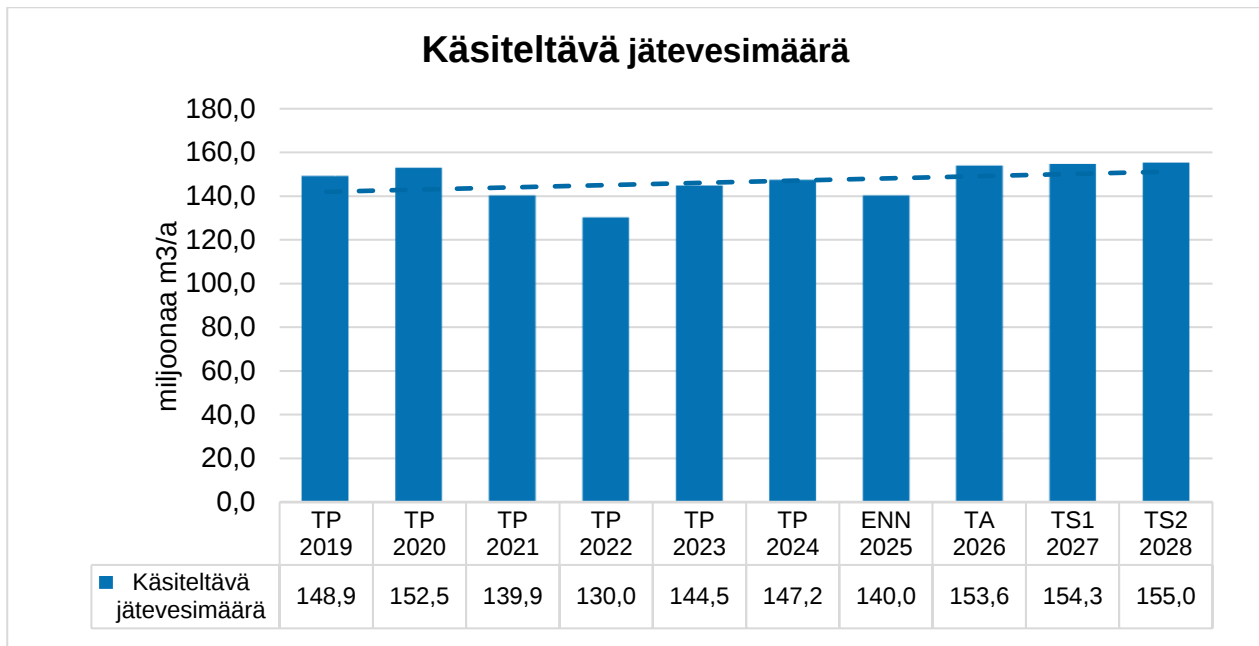
Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

TTS-kaudella 2026–2028 toteutetaan mm. energiatehokkuutta edistäviä hankkeita investointiohjelman mukaisesti osana investointikokonaisuuksia tai omina itsenäisinä projekteina. Lisäksi kaudella jatketaan jätevedenpuhdistuksen suorien prosessipäästöjen (typpioksiduuli ja metaani) sekä kompostoinnin päästöjen tutkimustyötä, jolla tähdätään yksittäisen suuren kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavan kokonaisuuden mekanismien tunnistamiseen sekä päästöjen asteittaiseen vähentämiseen. Myös toimet investointihankkeidemme hiilijalanjäljen vähentämiseksi, hankintojen ilmastovaikutusten johtamisen kehittämiseksi ja varautuminen kiristyvään lainsäädännön vaatimusten huomioimiseen jatkuvat tarkastelujaksolla.

5.1.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Vuonna 2024 useamman vuoden vähentynyt laskutusvolyymi kääntyi nousuun ja ennuste vuodelle 2025 näyttää vastaavaa trendiä. Suunnitelmavuosille ennustetaan pientä kasvua. Vuonna 2026 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 94,3 milj. m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 77,0 milj. m³.

Jätevesimäärän ennuste perustuu ajanjaksolla 2010–2024 toteutuneiden jätevesimäärien perusteella laskettuun lineaariseen regressiomalliin. Regressioyhtälöllä ennustettuihin virtaamiin vuosille 2026–2028 on lisätty jakson 2010–2024 vuosivirtaamien keskihajonta, millä varaudutaan keskimääräistä runsassateisempaan vuoteen. Jätevesimäärä vaihtelee paljon vuotuisten sademäärien mukaan ja voi olla ennustetta selvästi suurempi tai pienempi. Sademäärä vaikuttaa jätevesimäärään enemmän kuin esim. viemäröintialueen liittyjien määrä. Jätevesien lika-ainekuorma on virtaamaa kiinteämmin sidoksissa liittyjämäärään. Lika-ainekuorman pitkän aikavälin vuotuinen kasvuennuste on parametrasta riippuen 0,55 % - 1,45 %. Nämä luvut perustuvat toisaalta HSY:n jätevedenpuhdistamojen viemäröintialueen väestönkasvuennusteeseen, toisaalta todettuun kehitykseen.

5.1.4 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	32 108	55 300	52 250	51 950	53 750	-5,5 %
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	20 331	33 200	34 800	35 300	35 900	4,8 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	28	3 000	1 700	1 000	2 000	-43,3 %
3 Johtosiirot	11 748	19 100	15 750	15 650	15 850	-17,5 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	13 669	19 580	27 200	17 650	11 150	38,9 %
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	572	2 220	5 750	4 450	3 550	159,0 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	13 097	17 360	21 450	13 200	7 600	23,6 %
Vedenjakelu ja viemäröinti	90 255	96 030	92 770	96 345	101 170	-3,4 %
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	17 876	20 530	14 100	10 300	10 700	-31,3 %
9 Viemäröinnin uudisinvestoinnit	17 179	19 900	18 700	18 700	14 600	-6,0 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	50 811	51 375	55 475	60 450	68 625	8,0 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	3 634	2 330	2 450	4 800	4 700	5,2 %
12 Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	754	1 895	2 045	2 095	2 545	7,9 %
Jätevedenpuhdistus	7 260	6 610	6 150	7 680	10 610	-7,0 %
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	3 149	1 200	1 200	1 250	2 600	0,0 %
- Blominmäki	3 149	0	0	0	0	-
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	0	1 200	1 200	1 250	2 600	0,0 %
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	4 111	5 410	4 450	4 430	6 510	-17,7 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	0	500	2 000	1 500	-
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtaimisto, kiinteistöt ym)	2 334	6 705	17 060	13 490	8 370	154,4 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-4 510	-750	-750	-750	-750	0,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	141 115	183 475	194 680	186 365	184 300	6,1 %

Vesihuollon investointien taso on arvioitu olevan investointiohjelman mukaisella tasolla tulevalla TTS-kaudella. Vesihuoltoverkoston saneerausvelan taittamiseksi on koriin 10 lisätty TTS-kaudella 5 milj. euroa per vuosi lisämäärärahaa, jolla osaltaan tullaan vaikuttamaan omistajaohjaustavoitteen toteutumiseen. Vesihuollon investointien kokonaismääräraha on TTS-kaudella noin 185 milj. euroa per vuosi. Suunnitelmakauden aikana käynnistyy monia merkittäviä hankkeita sekä jäsenkaupunkien, että HSY:n toimesta.

Merkittävimpinä HSY-lähtöisinä hankkeina voidaan todeta Esplanadin alueen vesihuollon rakentaminen, joka käynnistyy vesihuoltotunnelin rakentamisella. Suunnitelmakaudella jatketaan Viikinmäen jätevedenpuhdistamon haitallisten aineiden poiston ja fosforin poiston tehostamisen konseptisuunnittelua. Verkostosaneerausten volyymia kasvatetaan systemaattisesti ja

tavoitteellisesti. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden.

Jäsenkuntien osalta on menossa tai käynnistymässä monia merkittäviä hankkeita; Vantaan ratikka ja Helsingin infraohjelma näistä suurimpina. Infraohjelma sisältää kolme erillistä raitiotiehanketta, Länsiratikat, Länsisataman pikaraitiotie ja Viikin-Malmin pikaraitiotien hankkeet, joista ensimmäinen kohdentuu TTS-kaudelle.

Yhtenä merkittävänä HSY-lähtöisenä hankkeena käynnistyy myös Ilmalan vesitorni 2:n toimistosisien saneeraushanke. Tornin saneeraaminen toimistotiloiksi merkitsee myös HSY:n päätoimipisteen siirtymää Ilmalan torniin.

5.1.5 Talous

Vesihuollon tuloslaskelma

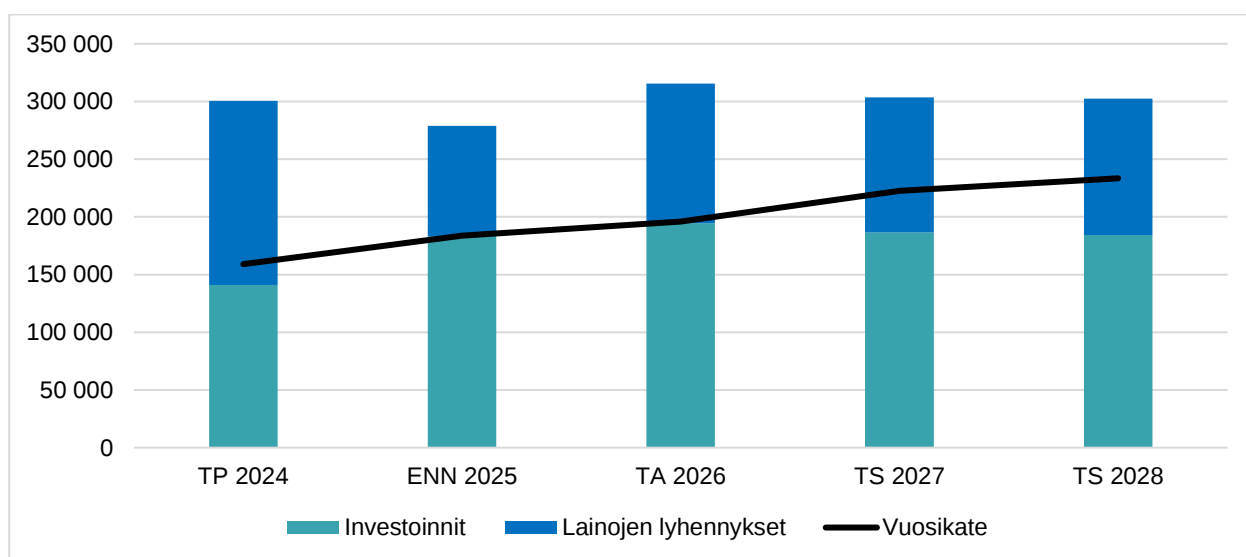
x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	344 617	376 069	404 459	429 375	443 031	7,5 %
Myyntituotot	340 903	374 564	401 967	427 883	441 539	7,3 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	3 714	1 505	2 492	1 492	1 492	65,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	2 760	2 821	2 821	2 821	2,2 %
TOIMINTAMENOT	-107 658	-117 022	-131 916	-130 233	-132 160	12,7 %
Henkilöstömenot	-31 423	-31 960	-34 198	-35 402	-36 224	7,0 %
Palvelujen ostot	-46 027	-52 135	-54 136	-52 722	-53 214	3,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 490	-28 137	-29 256	-29 195	-29 717	4,0 %
Muut toimintakulut	-3 719	-4 789	-14 326	-12 915	-13 005	199,1 %
TOIMINTAKATE	239 621	261 808	275 364	301 963	313 692	5,2 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-80 558	-78 086	-79 328	-79 505	-80 267	1,6 %
VUOSIKATE	159 063	183 722	196 036	222 458	233 426	6,7 %
POISTOT	-131 425	-167 489	-157 482	-156 846	-162 451	-6,0 %
TILIKAUDEN TULOS	27 638	16 233	38 554	65 612	70 975	137,5 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	-954	0	-1 093	-3 025	-3 271	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	26 684	16 233	37 461	62 587	67 703	130,8 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	328,2 %	329,1 %	313,3 %	337,0 %	342,5 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	89,4 %	103,2 %	110,1 %	125,0 %	131,1 %	

Laskutetun veden volyymi pienentyi useamman vuoden peräkkäin, mutta kääntyi nousuun 2024. Tämä kehitys on jatkunut kevään 2025 ja TTS-kaudella ennustetaan kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain ja perusmaksuihin esitetään korotuksina talousarviovuodelle 13 % ja suunnitelmavuosille 2027 9 % ja 2028 7 %. Korotuksissa inflaatio-olettama on 2 %. Maksujen reaalkorotusten nousuun suurimpana syynä on erityisesti saneerausinvestointitason

edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla. Liittymismaksukertymä on laskenut edelleen rakentamisen taantuman jatkuessa. Tällä hetkellä rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteen mukaan vuosi 2025 olisi pohjakosketus ja sen jälkeen trendi vähitellen TTS-suunnitelmakaudella kääntyisi. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan vuonna 2026 siten, että kerrostalojen ja muiden kiinteistötyyppien korotus on 2 %. Tavoitteena on saavuttaa asteittain TTS-kaudella liittymismaksujen kustannusvastaavuus suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2026 on noin 8,2 milj. euroa.

Toimintakuluissa hintoihin on laskettu 2 % inflaatio sekä henkilöstökuluihin yleiskorotukset. Energianhinta on tasaantunut, mutta esim. jätevesivirtaamien muutoksiin tulee sähkönkulutuksessa varautua. Suunnitelmakaudella jatkuvat hankkeet etäluentaan ja omaisuudenhallintaan sekä uuden paikkatietojärjestelmän vaatimusmäärittely ja hankinta. Suomenojan jätevedenpuhdistamon purku käynnistyi vuonna 2022 ja urakkakustannus alittaa alkuperäisen arvion ja sille tehdyn varauksen merkittävästi. Vuonna 2024 varausta purettiin toteutuneiden kulujen lisäksi 8 milj. euroa kertakirjauksena. Laitoksen purun arvioidaan olevan valmis vuoden 2025-2026 vaihteessa ja varausta puretaan vastaavasti. Investointien yleissuunnittelu sisältyy käyttötalouteen ja sen vaikutus tuloslaskelmaan vuodesta 2025 eteenpäin on vuosittain noin 1,7 milj. euroa. Poistot ovat esitetty vuonna 2025 käyttöönötetun uuden suunnitelman mukaan. Investointiohjelmassa (5/2024) kasvatetaan verkoston saneerausinvestointeja 5 milj. euroa vuosittain koko suunnitelmakauden. Vesihuollon rahoituskulut ovat laskeneet vahvistuneen kassan ja alentuneen korkotason myötä, mutta muutokset tässä voivat olla epävarman maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi nopeitakin.

Vesihuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Vesihuollon vuosikatteen arvioidaan paranevan merkittävästi suunnitelmakauden edetessä. Jakson aikana vuosikate riittää kattamaan investoinnit täysimääräisesti ja taittamaan lisävelkaantumisen.

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	159 063	183 722	196 036	222 458	233 426
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 243	-7 570	-1 093	-3 025	-3 271
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-146 086	-184 225	-195 430	-187 115	-185 050
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 075	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 809	-7 323	263	33 068	45 854
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	172 300	65 800	125 600	85 400	72 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-97 588	-104 398	-111 924	-117 199	-118 134
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 000	9 000	-9 000	0	0
Oman pääoman muutokset	4 834	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 082	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	11 465	-29 598	4 676	-31 799	-46 134

Investointien tulorahoituksen arvioidaan olevan positiivinen vuosina 2026-2028, jolloin investoinnit kyetään kattamaan ilman lisävelanottoa tulorahoituksella ja lisävelkaantuminen saadaan taittumaan strategian tasapainoisen talouden fokusalueen tavoitteiden mukaisesti. Uutta ulkopuolista lainaa joudutaan nostamaan suunnitelmakaudella yhteensä noin 283 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 356 milj. eurolla.

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 634 857	2 650 843	2 688 041	2 717 560	2 739 409
Oma pääoma	647 169	663 402	700 863	763 450	831 153
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 892 827	1 849 848	1 857 244	1 824 174	1 775 441
- lainat jäsenkunnilta	1 054 116	1 022 173	990 230	958 288	926 345
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	751 242	740 200	779 539	778 412	761 621
- liittymismaksut	87 474	87 474	87 474	87 474	87 474
Omavaraisuusaste (%)	24,0 %	24,7 %	25,7 %	27,7 %	29,9 %

Omavaraisuusaste on ennusteen mukaan vuoden 2025 lopussa 24,7 %, ja nousee suunnitelmakaudella saavuttaen vuoden 2028 lopussa tason 29,9 %. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 24,0 %.

5.1.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Vesihuollossa riskejä hallitaan niin operatiivisella, taktisella kuin strategisellakin tasolla ja tämä toiminta jatkuu myös seuraavalla TTS-kaudella 2026-2028. Vesihuollon riskienhallinnan kehittämistä tukee riskienhallinnan uudelleen organisoituminen HSY-tasolla. Operatiivisen toiminnan tuote- ja ympäristöterveysturvallisuuden sekä näihin liittyviä operatiivisia jatkuvuuden hallinnan riskejä hallitaan 2010-luvulla käyttöön otetulla ja edelleen kehitetyllä Water Safety Plan (WSP) ja Sanitation Safety Plan (SSP) työkaluilla. Kyseiset mallit perustuvat WHO:n ohjeistukseen ja HSY:n asiantuntijat ovat olleet niin ikään merkittävässä roolissa kansallisen tason WSP- ja SSP- riskienhallintatyökalujen valmistelussa ja käyttöönotossa. HSY:n vesihuollon laitospöytäkirjat ovat myös Tukesin valvomia vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin kohteita, mikä asettaa tason toimintaan liittyvien operatiivisten riskien hallintaan erityisesti vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin näkökulmasta. Tukes kohteiden riskienhallintaa on kehitetty vuodesta 2024 alkaen vesi- ja jätehuoltoa poikkileikkaavan prosessiturvallisuuden kehittämishankkeen kautta ja vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi on tehty useita prosessiturvallisuuden itsearviointeja ja toteutetaan niiden pohjalta löydettyjä parannustoimenpiteitä. Prosessiturvallisuuden kokonaisuuden sisällyttäminen osaksi HSY:n toimintajärjestelmää on käynnissä ja pysyvästä organisoitumisesta päätetään 2025 aikana. Taktisen ja strategisen tason toiminnan riskejä ja niiden liittymäpintoja HSY-tasoihin riskeihin hallitaan HSY:n yhteisen Riski-järjestelmän kautta.

TTS-kaudella 2026–2028 kehitetään edelleen WSP:n ja SSP:n edellyttämää operatiivisten osastojen yhteistoimintaa ja auditoidaan järjestelmiä erillisen auditointiaikataulun mukaisesti. Toimintaa valvovia tarkastuksia toteuttaa ELY-keskus oman ohjelmansa mukaisesti. Tukes jatkaa omaa valvontaansa vuosikellonsa mukaisesti. Taktisten ja strategisten riskien osalta Vesihuolto ja vesihuollon johtoryhmä panostaa osaltaan organisoitumisen ja vastuiden selkeyttämiseen sekä

riskikartan säännölliseen päivittämiseen tarkastelemalla toimintaansa suhteessa maailmanpoliittiseen tilanteeseen ja toimintaympäristömuutoksiin. Olemme myös aktiivinen alan toimija sekä osallistumme valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön. Tähän työhön sisältyy myös kyberturvallisuusriskien hallinta, jossa on käynnissä kahdeksan vesilaitoksen yhteinen VESKY-hanke. Hanke tähtää vesihuollon kyberturvallisuusriskien hallinnan ja NIS 2 -direktiivin edellyttämän vaatimuksenmukaisuuden saavuttamiseen. Keväällä 2025 käynnistyi HSY:n ja Lahti Aqua Oy:n aloitteesta fyysisen turvallisuuden sisarhanke VESFY, johon osallistuu kaikki 11 suurinta vesilaitosta. Hanketta rahoittaa osittain Vesilaitosyhdistyksen kehittämisrahasto ja muu rahoitus tulee osallistuvilta vesilaitoksilta. Hankkeen projektipäällikkönä toimii HSY:n turvallisuusjohtaja ja siinä tuotetaan vesihuoltolaitoksille fyysisen turvallisuuden vaatimusmatriisi huomioiden kohteiden vaikuttavuus.

Vesihuollon toimiala on aktiivisesti mukana Huoltovarmuuskeskuksen (HVO) toiminnassa, minkä tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä. Vesihuoltopoolin toiminta varmistaa osaltaan vesihuollon kiinnittymisen osaksi tätä kokonaisuutta. Ko. poolin puheenjohtajana toimii HSY:n vesihuollon edustaja. Meillä on edustajamme myös HVO:n Etelä-Suomen ELVAR-toimikunnassa ja Digipoolin kyberturvaryhmässä.

5.2 Jätehuolto

5.2.1 Toimintaympäristö

Jätehuollon toimiala tuottaa jätelain 32 §:n mukaisesti jätehuoltopalveluja ensisijaisesti kotitalouksille sekä huolehtii kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Lisäksi toimiala järjestää jätelain 33 §:n edellyttämien tavoin toissijaisesti jätehuoltopalveluja yritys- ja yhteisöasiakkaille. Toissijaisen vastuun nojalla järjestettävien jätehuoltopalvelujen (niin kutsutut TSV-palvelut) edellytyksenä on, että jätteen haltija pyytää kunnan jätehuoltopalvelua yksityisen palveluntarjonnan puutteen vuoksi. Jätteen on lisäksi laadultaan ja määrältään sovellettava kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Velvoitteella tarjota toissijaisesti jätehuoltopalvelua pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla.

Suunnitelmakaudelle ajoittuvat keväällä 2025 hyväksytyn Euroopan unionin jätedirektiivin muutoksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet. Tämän hetken tiedon mukaan direktiivimuutos tulee voimaan vuoden 2025 loppuun mennessä. Direktiivimuutoksen mukaan jäsenmaiden tulee vähentää elintarviketeollisuudessa syntyvää elintarvikejätettä 10 % vuoden

2030 loppuun mennessä. Lisäksi jäsenmaissa tulee vähentää elintarvikejätteen syntymistä 30 % henkilöä kohden yhteisesti ruoan vähittäisjakelussa ja muussa jakelussa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa vuoden 2030 loppuun mennessä. Vertailuajankohdaksi edellä tarkoitetuille sitoville vähentämisvelvoitteille on asetettu vuosien 2021–2023 keskiarvo. Muutokset on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä pääosin 20 kuukauden kuluttua direktiivimuutoksen voimaantulosta.

Direktiivimuutos edellyttää, että jäsenmaissa tulee olla perustettuna tekstiilien laajennettu tuottajavastuujärjestelmä 30 kuukauden kuluessa direktiivimuutoksen voimaantulosta. Tarkoituksena on vauhdittaa tekstiilien erilliskeräyksen, lajittelun, uudelleenkäytön ja kierrätysalan kehittymistä Euroopan unionissa tekstiilistrategian mukaisesti. Tällä hetkellä kunta on velvollinen järjestämään asumisessa syntyvän tekstiilijätteen alueellisen vastaanoton riittävässä määrin ottaen huomioon väestötiheyden ja muut paikalliset olot sekä syntyvän jätteen määrän ja laadun. Tämä jätteistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (978/2021) säädetty velvoite säilyy voimassa, kunnes direktiivimuutoksen edellyttämät lainsäädäntötoimet on toteutettu.

Kansallisesti tavoitteena on, että jätedirektiivin muutoksen voimaansaattamisen edellyttämät lainsäädäntömuutokset hyväksyttäisiin osana tällä hetkellä valmisteilla olevaa hanketta jätelain muuttamisesta kiertotalouslaiksi. Asiaa koskeva lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle loppukesällä 2026. Direktiivimuutoksen voimaansaattamisen vaikutukset jätehuollon toimialan järjestämään jätehuoltoon täsmentyvät kansallisten lainsäädäntöesitysten valmistuessa arviolta suunnitelmakauden alkupuolella.

Jätelakiin vuoden 2025 alusta voimaan tullut muutos kaventaa kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuutta. Jatkossa asumisessa syntyväksi jätteeksi, jolle kunta olisi velvollinen järjestämään jätehuollon, ei enää katsota sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön toimipaikassa asumisessa syntyvää jätettä, eikä vankilassa, puolustusvoimien majoituskasarmissa, vastaanottokeskuksessa tai muussa vastaavassa laitosasumisessa syntyvää jätettä. Mainituissa toimipaikoissa asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestämisvelvollisuus siirtyy kunnalta jätteen tai kiinteistön haltijalle viimeistään vuoden 2026 alusta.

Hyvinvointialueen ja -yhtymän hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuolto siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja -yhtymälle viimeistään vuoden 2025 lopussa. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, joka vastaa julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä pelastuspalveluiden järjestämisestä alueellaan myös jatkossa. Mainittujen palveluiden puitteissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisestä vastaa siten edelleen HSY.

Pakkausten tuottajayhteisöille ja kunnille on jätelaissa säädetty yhteistyövelvoite, jonka puitteissa tehdyn sopimuksen mukaisesti kunnat huolehtivat pakkausjätteiden erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta asuinkiinteistöiltä tuottajayhteisöjen järjestämään jätehuoltoon. Yhteistyösopimuksen mukaan tuottajayhteisöt suorittavat kunnille korvausta pakkausjätteiden erilliskeräyksen ja kuljetuksen järjestämisestä asuinkiinteistöiltä.

5.2.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Kiertotalouden keskiössä

Jätteiden erilliskeräysvelvoitteita on laajennettu jätelain ja -asetuksen sekä HSY:n strategian edellyttämällä tavalla. Suurin yksittäinen lähiajan muutos on koskenut biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentamista vaiheittain kaikille toimialueen kiinteistöille, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Biojätteen erilliskeräyksen laajennuttua varmistetaan myös kiinteistökohtaisen kompostoinnin rekisterin ajantasaisuus ja ylläpito. Suunnitelmakauden aikana jatketaan kiinteistökohtaisen kompostoinnin ohjausta, neuvontaa ja valvontaa.

Jätelakiin sisältyy kunnille ja pakkausjätteiden tuottajayhteisölle lakisääteinen yhteistyövelvoite pakkausjätteiden kiinteistökohtaisessa erilliskeräyksessä. Yhteistoimintamallin lähtökohtana on, että kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Pakkausten tuottajayhteisöt ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisöt maksavat kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta. Lasi-, kartonki-, muovi- ja metallipakkausastian tyhjennyksen tilanneille asiakkaille hyvitetään takautuvasti jätelajikohtaisesti pakkaustuottajien tilittämät tuottajavastuukorvaukset. Hyvitystä ei makseta kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöasiakkaille eikä TSV-asiakkaille.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimenpiteitä ja koko alueen muutosprosessia, joka huomioi kiertotalouden, strategian ja toimintaympäristön asettamat muutostarpeet. TTS-kaudella jatketaan kiertotaloutta vahvistavia toimenpiteitä ja materiaaleja toimitetaan enenevässä määrin alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi. Talousarviovuosi on ensimmäinen täysi toimintavuosi biokaasulaitoksen mädäte maatalouteen -hankkeen myötä valmistuneelle mädätteen jalostuslaitokselle. Mädäte maatalouteen -hanke edistää ravinteiden kierrätystä hyödyntämällä lietteet kestäväällä tavalla ja lisää hiilineutraalin biokaasun tuotantoa. Kompostoitavan biojätteen määrä alueella vähenee, mikä vaikuttaa suotuisasti hajupäästöihin ja CO₂ekv päästöihin sekä vähentää energian kulutusta. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan Ekomo-mallin mukaista yritys yhteistyötä sekä tutkimus- ja kehityshankkeita. HSY on mukana CHEERS4EU - "Circular hubs serving as an engine for European regions to foster a strong green economy 4 Europe" hankkeessa, jonka tarkoituksena on kehittää alusta ekomo toimijoille, lisätä toimijoiden yhteisöllisyyttä, alueen energiatehokkuutta ja oppilaitosyhteistyön parantamista. Hanke jatkuu 31.3.2028 asti.

Seutulan alueella jatketaan yhteistyötä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Tavoitteena on saada kunnan rajalle sijoittuvalle HSY:n omistamalle kiinteistölle kaavoitettua kiertotalouden korttelialue osaksi laajempaa kiertotalousaluetta. Tuusulan kunnan kaavoitussuunnitelmassa 2024–2027 Kiila-Senkkerinmäen kiertotalousalueen yleissuunnitelma / kiertotalousalue (projektinimi: Kiilan Kiertola) on nostettu kärkihankkeeksi.

Jätelain uudistuksessa tiukennettiin yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta. Jäteasetuksessa vahvistetut uudet kierrätystavoitteet ovat vähintään 55 % viimeistään 1.1.2025, 60 % viimeistään 1.1.2030 ja 65 % viimeistään 1.1.2035 (Jäteasetus 23 §). HSY:n omistajaohjaustavoite vuodelle 2026 on 54 %. Kierrätysaste viimeisimmässä laskennassa HSY:n toimialueella vuodelta 2023 oli 45,6 %. Kierrätysasteen nousu on hidasta huolimatta biojätteen määrän kasvusta, sillä sekajätteen määrän kasvu ja toisaalta keräyspaperin määrän pysyvä lasku vaikuttavat kierrätysasteeseen. Muiden erilliskerättävien kierrätysjakeiden määrässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta, jolloin yksistään biojätteen määrän nousu ei riitä kierrätysasteen nostoon. Tavoitteen haastavuutta lisää se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasääntöjä on tiukennettu (Jäteasetus 24 §). Kierrätysastelaskentaa tehdään EU-alueella useammalla eri laskentatavalla, jotka eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sekajätteen määrä asukasta kohden on pitkällä aikavälillä ollut laskeva, mutta trendi näyttää kääntyneen vuodesta 2024 lähtien jälleen nousevaksi. Syynä tähän voi olla ihmisten kulutustottumusten muutokset ja erityisesti nettikaupan osuuden kasvaminen kulutuksessa. Ns. pikamuoti-ilmiö näkyy muun muassa tekstiilijätteen määrän kasvuna kotitalouksien sekajätteessä (2021 6,4 %, 2024 8,9 %). Tavoitteena on sekajättemäärän palauttaminen alenevalle trendilleen tekemällä kierrättäminen mahdollisimman helpoksi sekä kampanjoimalla asukkaiden lajitteluaktiivisuuden kasvattamiseksi. Kiinteistöiltä kerättävän kokonaisjättemäärän arvioidaan jäävän alle 2025 tason koko TTS-kauden aikana; suurin yksittäinen syy tähän on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita, saneerataan ja rakennetaan kaatopaikkakaasun keräysjärjestelmiä ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla minimoidaan kaatopaikkakaasun hajapäästöt ilmakehään ja mahdollistetaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon ja siitä saatavien tulojen optimoimiseksi tehostetaan kaasun käsittelyä ja varastointia.

Kiinteistöiltä kerätty sekajäte toimitetaan Vantaan Energian jätevoimalaan, jossa sitä hyödynnetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Sekajätteen energiahyötykäytöllä ja muilla ratkaisuilla lopetetaan kivihillen ja maakaasun käyttö, vähennetään tuotannon hiilidioksidipäästöjä, lisätään energiantuotannon omavaraisuusastetta ja edistetään pääkaupunkiseudun hiilineutraalisuutavoitteiden toteutumista. Jätteen energiahyödyntämisen ansiosta kotitalouksien tuottaman jätteen kokonaishyötykäyttöaste on lähes 100 %.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Sortti-asemien toimintaa ja vaarallisen jätteen vastaanottoa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan. Sortti-asematoiminnan ja vaarallisen jätteen uusien konseptien ja digitalisaation

kehittämistä jatketaan TTS-kaudella. Korkean palvelutason ja helpon saavutettavuuden ylläpitämiseksi suunnitelmakaudella varaudutaan uuden Sortti-aseman suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä tontin hankintaan.

Asukkaille tarjoamme erilaiset asumismuodot huomioivia lajitteluun kannustavia palveluita, kuten kimpfakeräys, tuulettuva biojäteastia ja monilokerokeräys.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseen vaikuttava Mädate maatalouteen –hankkeen vakiinnuttaminen. Vanhan kaatopaikan tiivis pintarakenne on valmistunut, mikä vähentää kaatopaikan ilmapäästöjä huomattavasti. Alueella parannetaan vesienhallintaa tehostamalla nykyisen järjestelmän toimintaa sekä toteuttamalla hulevesien käsittelyä biologisilla suodatusratkaisuilla. Sidosryhmäyhteistyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan monin tavoin muun muassa Ämmässuon-Kulmakorven alueen sidosryhmätapaamisin ja viestinnän keinoin. Vanhan kaatopaikan maisemointi jatkuu niitytyksillä. Lisäksi ekoteollisuuskeskuksessa toteutetaan monia hankkeita luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Kestävä talous

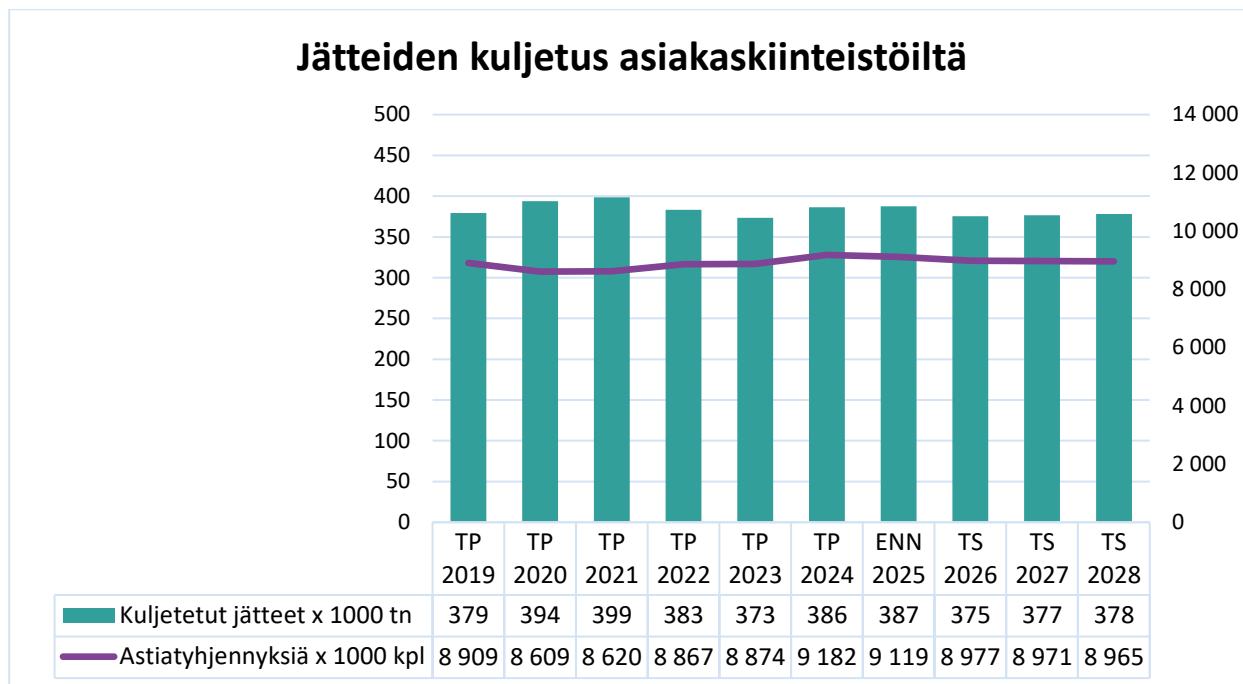
Toimintaa tehostetaan läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota, sujuvoittamalla prosesseja sekä tehostamalla hankintoja. Huomiota kiinnitetään jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö. Lisäksi toteutamme HSY:n 2022 alkaneen strategiakauden talouden kehittämisohjelmia, Tehokas ja taloudellinen toiminta sekä Tasapainoinen talous.

Investointiohjelmaa on tarkasteltu ja säädetty määrällisesti ja ajallisesti niin, että on päästy talouden kannalta kestäväan tasoon. Investointitaso TTS-kaudella on keskimäärin noin 17,0 milj. euroa vuodessa.

Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan taittuvan vuoden 2025 aikana ja sama kehitys jatkuu suunnitelmakaudella investointitason pienentymisen sekä vuosikatteen nousun myötä. Omavaraisuusasteen arvioidaan pysyvän vahvalla tasolla koko suunnitelmakauden ajan. Tulorahoituksen arvioidaan kasvavan, jolloin omavaraisuus kyetään säilyttämään tulevista investointimenoista huolimatta.

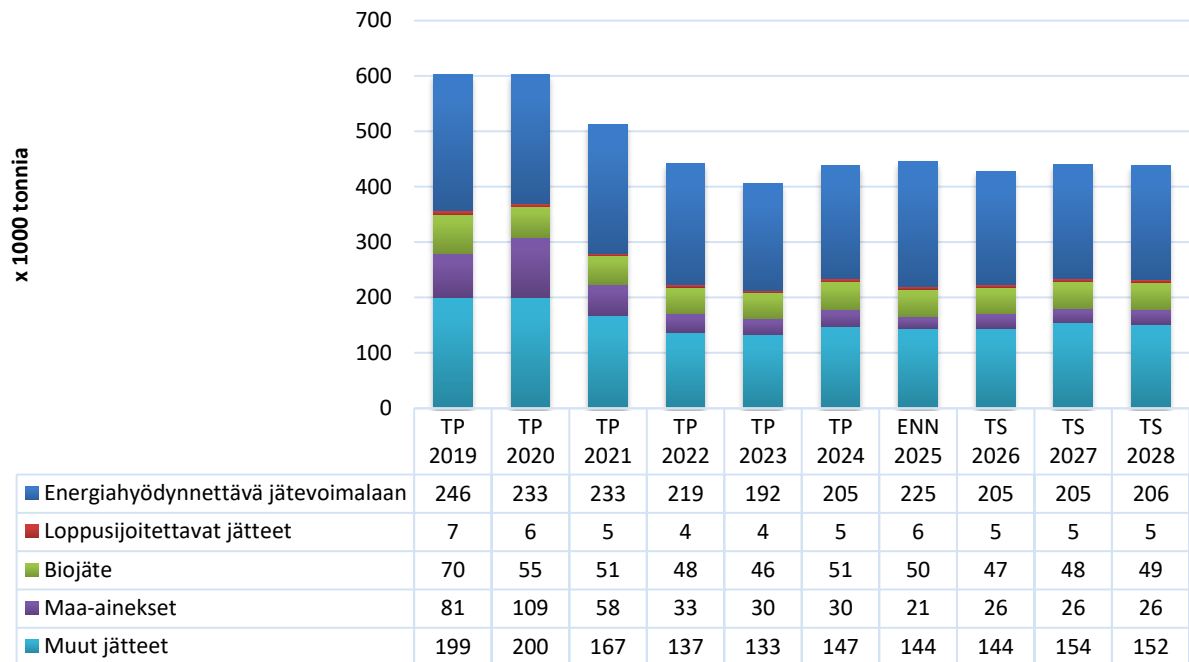
5.2.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Kiinteistöjen astiatyhjennysmäärä (kpl) on kääntynyt laskuun. Laskua tapahtuu eniten sekajätteessä arviolta 1-2 % vuodessa. Kokonaistyhjennysten määrä laskee vuonna 2026 jolloin HSY:n vastuulta poistuu sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen jätehuollon järjestäminen (pois lukien Helsinki). Poistuma näkyy eniten sekajätteessä ja biojätteessä. Suunnitelmavuosina jätemäärät kasvavat hitaasti ja hyötyjäteyhjennysten kasvuennuste on 0,5-1 % välillä.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella ennakoidaan edelleen rakentamiseen liittyvien jätteiden määrän laskua tai säilymistä vuoden 2025 tasolla. Jos rakentaminen kiihtyy TTS-kaudella, on odotettavissa maa-ainesten määrän kasvua. Maa-aineksia käytetään vanhan kaatopaikan viimeistelyrakenteissa ja samalla korvataan neitseellisiä maa-aineksia. Kiertotalouden edistämisen myötä materiaaleja toimitetaan jatkossakin enenevässä määrin alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Toiminta edistää kiertotaloutta, mutta aiheuttaa toisaalta myös lisäkuluja aiempaan nähden. Tulot kasvavat hyvin vähäisesti käsittelypalveluissa perustuen Mädate maatalouteen -hankkeen tuoman kaasuntuotannon kasvuun ja siitä saataviin sähköntuotantotuloihin. Erityisesti syntypaikkalajittelun tehostuminen vaikuttaa kuonan metallipitoisuuden pienenemiseen. Kuonan ja tuhkan käsittelymäärät ovat nousseet ja niiden ennustetaan edelleen kasvavan TTS-kaudella, tähän vaikuttaa ulkomailta tuodun jätteen polttaminen Vantaan Energian jätevoimalassa. Kaatopaikkakaasun määrää jatkaa laskuaan, mutta vuonna 2025 käyttöön otettava kaasuvälikko mahdollistaa kaasuvoimalan tuotannon optimoinnin vaihtelevan sähkönhinnan mukaan, jolloin kaatopaikkakaasun määrän vähenemistä saadaan kompensoitua.

Jätteiden käsittely ja energiahyödyntäminen

TTS-kaudella vakiinnutetaan Mädate maatalouteen -hanke, joka vähentää kenttätöiminnan kuluja ja lisää biokaasun tuotantoa. Tämän lisäksi vapautuu laitostokpostointikapasiteettia, jota varataan lietteen käsittelylle. Toisaalta toimintakänsä päähän tulleet laitteet ja laitokset nostavat Ämmässuon alueella kunnossa- ja ylläpitokuluja TTS-kaudella. Ekoteollisuuskeskuksen toiminta on merkittävästi alijäämäistä ja suunnittelukaudella jatketaan työtä uusien tulovirtojen löytämiseksi, olemassa olevan infrastruktuurin tehokkaammaksi hyödyntämiseksi sekä toiminnan tehostamiseksi. HSY:n jätehuollon oman toiminnan rinnalla Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen infrastruktuuria hyödynnetään Ekomo-mallin mukaisella yritysysteistyöllä sekä erilaisissa kehityshankkeissa. Käsittelykeskuksen lähiympäristön asukkaiden kanssa ylläpidetään laajaa sidosryhmäyhteistyötä muun muassa tapaamisoin ja tiedottamalla alueen toiminnasta.

Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan edelleen kasvavan. TTS-kauden keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa asemien toimintaa eri keinoin siten, että vältetään erityisesti kevät- ja syyssiivousten aikaiset ruuhkat ja tasataan asemien kuormitusta. Lisäksi varaudutaan uuden aseman tontin hankintaan, kaavoitukseen ja luvitukseen.

5.2.4 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	3 697	3 041	3 485	3 705	5 430	14,6 %
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	0	50	200	1 500	3 400	300,0 %
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 992	2 386	2 415	1 080	1 130	1,2 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	705	605	870	1 125	900	43,8 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	1 658	3 814	1 890	1 550	1 450	-50,4 %
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	554	3 208	1 150	250	250	-64,2 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	25	219	340	600	800	55,3 %
6 Viimeistelyrakenteet	1 078	387	400	700	400	3,4 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	11 802	10 683	8 230	7 870	5 450	-23,0 %
7 Biojätteen käsittely ja mädätyskaasun hyödyntäminen	8 263	6 411	1 400	3 700	2 700	-78,2 %
8 Ämmäsuon laajennusalue	87	1 062	600	100	0	-43,5 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	2 794	2 506	5 180	3 520	2 200	106,7 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet	523	704	850	350	350	20,7 %
11 Energia- ja materiaalihokkuusinvestoinnit	135	0	200	200	200	-
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	1 448	950	1 100	800	800	15,8 %
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	1 448	950	1 100	800	800	15,8 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	3 279	1 555	500	2 550	2 750	-67,8 %
13 Maahankinnat	0	0	0	1 900	1 200	-
14 Muut investoinnit	3 279	1 555	500	650	1 550	-67,8 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	-1 383	0	0	0	
Jätehuollon investoinnit yhteensä	21 884	19 082	16 445	17 730	16 875	-13,8 %

Jätehuollon investoinnit

Aluepalvelulähtöisillä investoinneilla tähdätään strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen, lisäksi edistetään toimintaa kiertotalouden keskiössä. TTS-kaudella jatketaan Sortti-asemilla ja Kivikon jätepalvelukeskuksessa tehtäviä vuosittaisia korjaus- ja täydennystöitä, joilla varmistetaan kiinteistöjen toiminnallisuus ja turvallisuus. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella hankitaan myös vuosittain aluepalveluiden kalustoa, kuten Sortti-asemien jätelavoja ja -puristimia. Nykyisessä investointiohjelmassa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa on varauduttu uuden Sortti-aseman suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä tontin hankintaan TTS-kaudella. Lisäksi toiminta- ja taloussuunnitelmassa on varauduttu Koivukylästä siirrettävän Sortti-pienaseman uudelleen sijoittamiseen. Investointiohjelma päivitetään vuoden 2026 aikana. Tässä yhteydessä tarkastellaan vielä huolellisesti uusien Sortti-

asemien tarvetta sekä mahdollisuuksia muun muassa nykyisen asemaverkoston tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Käsittelypalvelulähtöisillä investoinneilla tähdätään strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Merkittävä osa investoinneista perustuu ympäristölupien velvoitteisiin, mutta investoinneilla tähdätään myös lähiympäristöstä huolehtimiseen ja ympäristövaikutusten vähentämiseen. Talousarviovuonna toteutetaan kaasukeräysjärjestelmien ja vesienhallinnan vuosittaiset ylläpitosaneeraukset sekä hankitaan ympäristölupavelvoitteisiin liittyvä kaasunpuhdistuslaitteisto. Lisäksi suunnitelmakaudella toteutetaan edellisten vuosien tapaan kaatopaikkojen pinnan vuosittaiset viimeistely- ja niitytystyöt, joilla lisätään strategian mukaisesti alueen luonnon monimuotoisuutta ja vähennetään ympäristökuormitusta. Näissä hankkeissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kierrätysmateriaaleja.

Talousarviovuoden alussa on varauduttu viimeistelemään biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava käsittelylaitos ja kehittämään sen toimintaa suunnitelmakaudella. Talousarviovuonna on lisäksi varauduttu toteuttamaan biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpitosaneeraukset. Näistä biojätteen kompostointitunneleiden betonirakenteita kunnostetaan sekä talousarviovuonna että koko suunnitelmakauden ajan. Biojätteen käsittelyn investoinneilla pyritään toiminnan tehostamisen lisäksi mahdollisimman haitattomaan jätteiden käsittelyyn.

Jätehuolto vastaa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalaan toimittamansa jätteen vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan sopimuksen mukaisen osan käsittelystä ja loppusijoittamisesta. Ensimmäinen tuhkasolu T1 täyttyi vuoden 2025 alussa ja se tulee ympäristöluvan mukaisesti sulkea. Talousarviovuonna tuhkasolu T1 suljetaan. Tuhkasolun sulkeminen edellyttää solun suojana olleen katoksen poistamista. Tämä suojakatos on suunniteltu siirrettäväksi biojätteen käsittelyalueelle lisäkatokseksi, jolla parannetaan biojätteen käsittelyn edellyttämää käsittelynfraa ja vähennetään ympäristövaikutuksia. Talousarviovuonna ja suunnittelukaudella toteutetaan myös tarvittavat kierrätys- ja Ekomo-toiminnan edellyttämät liikenne- ja varastointialueiden investoinnit. Kenttien rakenteissa hyödynnetään aiempien vuosien tapaan kierrätysmateriaaleja ja HSY:n vastuulla olevaa jätevoimalan kuonaa. Kuonan hyödyntäminen tukee strategian toimenpidettä edistää kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa.

Lisäksi käsittelypalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan Ekoteollisuuskeskuksen saneeraus- ja energiatehokkuustoimia, joilla korvataan toimintaikänsä päässä olevia vanhentuneita järjestelmiä, laitteita ja rakennuksia varmistaen siten käsittelyprosessien toimivuus. Lisäksi investoinneissa on varauduttu käsittelypalveluiden vuotuisiin kalustohankintoihin.

Muilla jätehuollon investoinneilla tähdätään pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen, ympäristövastuulliseen toimintaan sekä toiminnan tehostamiseen. Investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja, maanhankintoja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja, kuten tietojärjestelmien hankintoja. Näistä talousarviovuonna on varauduttu lähinnä hankkimaan jätteenkeräyksen jäteastioita ja hankkimaan jätteenkuljetuksen tietojärjestelmiä. Suunnitelmakaudella jatketaan vuosittaisia jäteastiahankintoja, varaudutaan jäteastiahuoltoon ja maanhankintoihin,

käynnistetään HSY:n omistaman Seutulan alueen Tuusulan puoleisen kiinteistön kehittäminen toimivaksi kiertotalousalueeksi ja tehdään tarvittavat tietojärjestelmähankinnat.

5.2.5 Talous

Jätehuollon tuloslaskelma

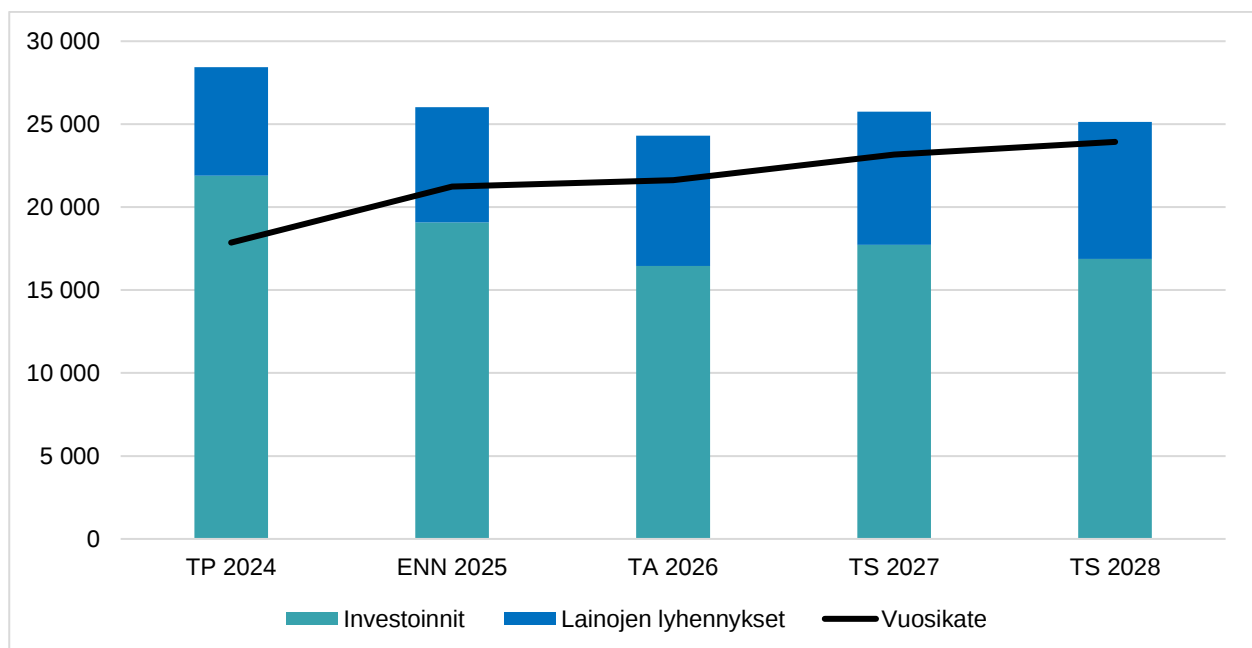
x 1 000 euroa	Muutos-%					
	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	2026/2025
TOIMINTATULOT	110 489	114 345	115 645	118 032	120 504	1,1 %
Myyntituotot	108 096	112 033	113 035	115 164	117 135	0,9 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	2 393	2 311	2 610	2 868	3 369	12,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-90 790	-91 218	-92 169	-93 417	-94 914	1,0 %
Henkilöstömenot	-9 662	-9 694	-10 824	-11 186	-11 472	11,7 %
Palvelujen ostot	-78 348	-75 511	-76 761	-77 517	-78 510	1,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 257	-2 733	-2 935	-3 107	-3 290	7,4 %
Muut toimintakulut	-523	-3 280	-1 648	-1 606	-1 642	-49,7 %
TOIMINTAKATE	19 699	23 127	23 476	24 615	25 590	1,5 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-1 839	-1 890	-1 853	-1 777	-1 777	-1,9 %
VUOSIKATE	17 860	21 238	21 623	22 838	23 813	1,8 %
POISTOT	-20 938	-25 816	-24 322	-21 955	-22 184	-5,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 078	-4 578	-2 699	883	1 629	-41,0 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	65	318	318	318	318	0,0 %
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 013	-4 260	-2 381	1 201	1 947	-44,1 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	121,7 %	125,4 %	125,5 %	126,3 %	127,0 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	97,0 %	115,4 %	117,5 %	124,1 %	129,4 %	

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisää erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien käännettyä laskuun. Hintoissa on laskettu keskimäärin noin 4 % korotus vuodelle 2026, toisaalta samalle vuodelle ajoittuu sosiaali- ja terveyspalveluiden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta, joten talousarviovuonna tuotot lisääntyvät noin 1 %. Vuosien 2027 ja 2028 tulokertymän lisäys johtuu lähinnä taksan tarkistamisesta

tyhjennyskertojen jäädessä vuoden 2026 tasolle. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin. Jätevoimalan kuonan metallipitoisuus on pienentynyt, joka osaltaan pienentää raaka-aineista saatavia tuloja. Bio- ja kaatopaikkakaasusta tuotetun energian myyntitulot pyritään pitämään vuoden 2025 tasolla hyödyntämällä kaasun varastointia, joka mahdollistaa sähköntuotannon taloudellisen optimoinnin.

Inflaation on arvioitu asettuvan noin 2 % tasolle ja henkilöstökuluihin on laskettu yleiskorotukset ja organisaatiomuutoksen mukanaan tuomat lisähenkilöt. Kiinteistöiltä kerätyn jätemäärän arvioitu lasku sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden poistuminen jätehuollon asiakkaista laskevat kuljetuspalvelukustannukset talousarviovuonna noin 2 % alle 2025 tason. Uusien laitosten myötä tulevien laitteiden sekä kaasunhallinnassa että biojätteen käsittelyssä olevien laitteiden vanhentuminen nostaa niiden ylläpitokustannuksia TTS-kaudella. Rahoituskulut pysyvät suunnitelmakaudella samalla tasolla, mutta lainakanta alkaa pienentyä. Poistot pysyvät edelleen suurina investointiohjelman ja lyhennettyjen poistoaikojen takia.

Jätehuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Suunnittelukaudella investointitarve on keskimäärin 17,0 milj. euroa vuodessa, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulorahoitusta hinnankorotuksilla. Jätehuollon vuosikate paranee suunnitelmakaudella verrattuna 2025 ennusteeseen ja velkaantumisaste jatkaa pienenemistään. Tulorahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään hyvänä TTS-kauden investoinneista huolimatta.

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	17 860	21 238	21 623	22 838	23 813
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-660	1 324	-555	-555	-555
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-24 659	-20 465	-16 445	-17 730	-16 875
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 775	1 383	0	0	0
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 683	3 480	4 623	4 553	6 383
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 700	9 200	0	2 900	1 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 560	-6 950	-7 870	-8 015	-8 255
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 623	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	7 763	2 250	-7 870	-5 115	-6 355

Tulorahoitus kattaa investoinnit vuodesta 2025 lähtien, ja lisävelkaantuminen saadaan taittumaan suunnitelmakaudella strategian tasapainoisen talouden fokusalueen tavoitteiden mukaisesti. Uutta ulkopuolista lainaa joudutaan nostamaan suunnitelmakaudella yhteensä noin 4,8 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 24,1 milj. eurolla.

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	227 477	220 743	212 866	208 641	203 332
Oma pääoma	85 374	81 114	78 732	79 933	81 880
Pitkäaikainen vieras pääoma	66 405	67 735	59 865	54 460	47 915
- lainat jäsenkunnilta					
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	66 405	67 735	59 865	54 460	47 915
Omavaraisuusaste (%)	43,4 %	41,3 %	42,3 %	43,8 %	46,0 %

Omavaraisuusaste on ennusteen mukaan vuoden 2025 lopussa 41,3 % ja nousee suunnitelmakaudella saavuttaen vuonna 2028 tason 46,0 %. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 43,4 %. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä laskee koko suunnitelmakauden ajan.

5.2.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Riskienhallinta on jokapäiväistä työtä, tilanteiden arviointia, suunnittelua ja käytännön tekoja, johon osallistuu kukin jätehuollon henkilöstön jäsen omassa roolissaan. Operatiivisessa toiminnassa olemme varautuneet mahdollisiin toimintakatkoihin ja -häiriöihin (esim. kuljetukset estyneet tai emme pysty käsittelemään jätteitä) kuvaamalla kyseisiin tilanteisiin tarvittavat menettelytavat. Ensisijaisesti pyrimme estämään vahinkoja, mutta vahingon sattuessa pyrimme minimoimaan seuraukset.

Prosessiturvallisuus ja siihen liittyvät vaatimukset kuten prosessiturvallisuusriskien hallinta on tullut korostetusti esille Ämmässuon Tukesin myöntämien kemikaalilupapäätösten (2023 ja 2024) myötä. Vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi on tehty prosessiturvallisuuden itsearviointi ja aloitettu toimenpiteet prosessiturvallisuuden kehittämiseksi. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä vesihuollon kanssa luoden HSY:n menettelytavat prosessiriskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.

Ympäristöluvan alaisia toimintojamme valvotaan koko elinkaaren ajan. Valvonnasta vastaavat Uudenmaan ELY-keskus ja kuntien ympäristösuojeluviranomaiset. Määräaikaistarkastuksia tehdään valvontasuunnitelman ja vuosittain laadittavan erillisen valvontaohjelman mukaisesti. ELY-keskusten valvomat laitokset on jaettu neljään valvontaluokkaan tarvittavan tarkastustiheyden perusteella. Ämmässuon ekoteollisuuskeskus kuuluu valvontaluokkaan 1 eli vähintään kerran vuodessa tarkastettavaksi.

Olemme aktiivisesti mukana Huoltovarmuuskeskuksen toiminnassa, jonka tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä. HSY:llä on edustus Huoltovarmuuskeskuksen jätehuoltopoolissa.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaa (KoRi) kehitetään edelleen jätehuollon johdon ja riskienhallinnan kehittämisryhmän (ERM) ja jätehuollon KoRi-ryhmän kanssa tiiviissä yhteistyössä jätehuollon riskienhallinnan vuosikellon tavoitteiden mukaisesti.

Jätehuollon varautumiskypsyyden kehittämistä jatketaan eri toimin. Häiriötilannejohtamisessa tilannekuvan muodostaminen ja yhteinen tilanteen vakavuuden käsitys ovat tärkeässä roolissa. Häiriöiden luokittelun avulla selkeytetään häiriötilanteissa toimimista ja varmistetaan, että häiriön vakavuus tunnistetaan ja kussakin tilanteessa tarkoituksenmukaiset toimintatavat ja keinovalikoima otetaan käyttöön mahdollisimman pian.

5.3 Seutu- ja ympäristötieto

5.3.1 Toimintaympäristö

Uusi ilmanlaatudirektiivi julkaistiin vuoden 2024 lopussa, ja Suomella on kaksi vuotta aikaa viedä se lainsäädäntöön. Direktiivissä asetetaan aiempaa tiukemmat raja- ja tavoitearvot useille epäpuhtauksille, joilla on vakavia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Laki myös harmonisoi ilmanlaatuindeksit kaikkialla EU:ssa niin, että niistä tulee vertailukelpoisia ja selkeitä. Direktiivi vaatii huomioimaan herkät ja haavoittuvat ryhmät. Jatkossa ilmansaasteista kärsivät henkilöt voivat ryhtyä oikeustoimiin, jos uusia kansallisia sääntöjä rikotaan, ja kansalaiset voivat hakea korvauksia terveyshaitoista.

Direktiivin tiukkeneminen tuo lisää velvollisuuksia ilmansuojelutyöhön ja sen suunnitteluun. Ilmansuojelu vaatii yhteistyötä, toimenpiteitä ja resursseja. Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja raja-arvojen tiukentuessa tarvitaan yhä tarkempaa ilmanlaatatietoa kaupunkisuunnittelun tueksi. HSY:llä on hyvä valmius vastata uusiin haasteisiin. Varmistamme myös seudullisen yhteistyön ilmanlaatudirektiivin tuomissa muutoksissa. Ilmanlaadun seuranta tulee kehittää palvelemaan entistä paremmin ilmanlaadun viestintää ja ilmanlaatumalleja sekä -ennusteita. Tulevaisuudessa ilmanlaadun mittauksia voidaan täydentää mallinnuksella toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa.

5.3.2 Strategian toteuttaminen tulosalueella

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Tuotamme MAL-suunnittelua ja päätöksentekoa palvelevaa paikkatietoa ja infograafeja viranomaisen ja asukkaiden hyödynnettäväksi.

Tuotamme luotettavaa ja ajantasaista tietoa pääkaupunkiseudun ilmanlaadusta. Kehitämme pääkaupunkiseudun ilmanlaadun seuranta sekä tuotamme uutta tietoa kaupunkisuunnittelun ja ilmansuojelutyön tarpeisiin. Viestimme katupölyn ja puunpolton päästöjen haasteista. Tuotamme tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Kehitämme ilmanlaadun viestintää erityisesti herkille ja haavoittuville ryhmille. Vastaamme viestintäsuunnitelmasta ilmanlaadun äkillisesti heikentyessä.

Tuotamme tietoa jäsenkaupungeille uuden ilmanlaatudirektiivin vaikutuksista kaupunkien ilmansuojelutyöhön. Lisäämme tietoisuutta tiukentuvista ilmanlaadun kriteereistä herkkien ja haavoittuvien ryhmien huomioimiseksi kaupunkisuunnittelussa. Keräämme taustamateriaalia ja edistämme hyviä käytäntöjä ilmanlaadun huomioimiseksi maankäytön suunnittelussa. Teemme aktiivista verkostotyötä ja tarjoamme kaupungeille foorumin jakaa hyviä käytäntöjä sekä tehokkaita toimenpiteitä.

Turvattu juomavesi

Turvaamme toimintamme jatkuvuuden erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Ilmanlaadun lakisääteinen seuranta on kriittinen tehtävämme. Varmistamme ilmanlaadun mittausverkon laadukkaan toiminnan kaikissa oloissa. Varaudumme ennakolta erilaisiin ilmanlaadun seurannan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien tarpeiden pohjalta. Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Jatkamme hiilitaseselvityksen tekemistä ja kehittämistä ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen toimenpiteiden suunnitteluun ja niiden vaikuttavuuden arviointiin.

Koordinoimme seudun yhteisen maanpeiteaineiston hankinnan sekä ylläpidämme ja kehitämme pääkaupunkiseudun yhteisiä hulevesiaineistoja kaupunkisuunnittelun tarpeisiin.

Tuemme jäsenkaupunkien ilmastotavoitteiden toteuttamista ja ilmastomuutokseen sopeutumista myös valmistelemalla ja toteuttamalla kansallisen ja EU-tason yhteistyöhankkeita. Vastaamme pääkaupunkiseudun ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen asiantuntijaverkostojen toiminnasta sekä kansallisesta ja kansainvälisestä sidosryhmä- ja verkostoyhteistyöstä. Tarjoamme keskustelufoorumin pääkaupunkiseudun asiantuntijoille ilmastoasioiden huomioon ottamiseksi maankäytön suunnittelussa.

Suuntaamme Ilmastoinfon toimintaa energiatehokkuuden, uusiutuvan energian ja ilmastomuutokseen sopeutumisen neuvontaan jäsenkaupunkien tarpeiden pohjalta. Ilmastoinfo neuvoo ja kouluttaa pääkaupunkiseudun taloyhtiöitä ja asukkaita energiankulutuksen vähentämisessä sekä varautumisessa rankkasadetulviin ja helteisiin.

Kiertotalouden keskiössä

Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset kiertotalouden seudulliset tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Lisäksi tuotamme kaupunkien tarpeista lähtien kuntakohtaiset kotitalousjätteen tunnusluvut. Kehitämme ja valitsemme kaupunkien kanssa yhteisiä kiertotalouden tunnuslukuja pitkäjänteiseen seurantaan. Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja jaamme kiertotaloustietoa sidosryhmien käyttöön. Tuemme jäsenkaupunkien kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistämistä myös valmistelemalla ja toteuttamalla kansallisen ja EU-tason yhteistyöhankkeita.

Työn murros

Kehitämme omaa osaamistamme ja muutoksyvykkyyttä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Varmistamme työmme ja palveluidemme toimintavarmuuden kaikissa tilanteissa. Kiinnitämme

erityistä huomiota tietoturvallisuuteen. Seuraamme aktiivisesti tekoälyn kehitystä toimintaympäristössämme ja tehostamme tiedontuotantoa, analysointia, raportointia sekä viestintää sen tuomien mahdollisuuksien mukaisesti.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Kehitämme räätälöityä ilmanlaatuviestintää ja palveluita eri kohderyhmille parhaiten soveltuvilla työkaluilla. Ylläpidämme ja kehitämme pääkaupunkiseudun yhteisiä paikkatieto- ja perusrekisteriaineistoja kustannustehokkaasti Seudullisessa perusrekisterissä ja sen karttakäyttöliittymässä SeutuRuudussa. Kehitämme uusia ilmasto- ja kiertotaloustyön tunnuslukuja jäsenkaupunkien tarpeisiin.

Kehitämme palveluitamme myös tutkimus- ja yhteistyöhankkeiden avulla. Haemme hankkeille aktiivisesti kansallista ja EU:n tukirahoitusta. Varmistamme, että hankkeet edistävät HSY:n ja jäsenkaupunkien strategisten tavoitteiden toteuttamista tekemällä ennakolta uusien hankkeiden vaikuttavuuden arvioinnin.

5.3.3 Investoinnit

Seutu- ja ympäristötiedon investoinneissa on suunnitelmakaudella ilmanlaadun mittauslaitteita ja mittausasemia sekä tietojärjestelmiin liittyviä investointeja.

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	2026/2025
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	425	310	230	210	180	-25,8 %

5.3.4 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	5 843	5 554	5 182	5 605	6 044	-6,7 %
Myyntituotot	1 027	765	762	801	767	-0,3 %
Kuntaosuudet	4 689	4 566	4 200	4 534	4 903	-8,0 %
Muut tuotot	127	223	220	270	374	-1,3 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-5 364	-5 400	-5 605	-5 701	-5 800	3,8 %
Henkilöstömenot	-3 046	-3 095	-3 205	-3 272	-3 364	3,5 %
Palvelujen ostot	-1 941	-1 881	-1 993	-2 019	-2 019	6,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-101	-140	-116	-118	-120	-17,1 %
Muut toimintakulut	-276	-284	-291	-292	-297	2,6 %
TOIMINTAKATE	479	154	-423	-96	244	-374,4 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0	0	0	0	0	-
VUOSIKATE	480	154	-423	-96	244	-374,4 %
POISTOT	-212	-210	-194	-228	-244	-7,6 %
TILIKAUDEN TULOS	268	-56	-616	-324	0	1008,6 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	268	-56	-616	-324	0	1008,6 %

5.3.5 Riskit ja riskienhallintakeinot

Seutu- ja ympäristötiedon kokonaisvaltaisia riskejä hallitaan Riski-järjestelmässä. Tulosalueen johtoryhmä tarkastelee riskejä säännöllisesti HSY:n johtamisen vuosikellon mukaisesti tavoitteena riskilukujen pienentäminen tehokkaiden hallintatoimien avulla. Ilmanlaadun mittaustoiminnassa olemme varautuneet muun muassa mittauksen jatkuvuuden varmistamiseen erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Tietojärjestelmien ylläpidossa ja kehittämisessä ohjaamme alihankkijoita aktiivisesti ja huolehdimme sopimusten hyvistä hallinnasta.

5.4 Yhteiset palvelut

5.4.1 Toiminta

Yhteiset palvelut edistävät suunnitelmakaudella HSY:n strategisten tavoitteiden saavuttamista. Yhteisten palveluiden organisointia muutettiin vuoden 2025 aikana. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena on vastata toimintaympäristön muutoksiin, tukea perustoimintoja ja strategian toimeenpanoa sekä parantaa sisäisten palveluiden tehokkuutta ja tuottavuutta.

Kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut siirrettiin Tukipalveluista 1.3.2025 alkaen pääosin Vesihuoltoon. Tukipalvelut -tulosalue lakkautettiin 1.9.2025 alkaen, samalla tukipalveluihin kuuluneet Hankintapalvelut sekä asiakirjahallinto liitettiin osaksi uutta Hallinto ja oikeudellinen ohjaus - osastoa ja tietohallintopalvelut kuntayhtymän johdon alle.

HSY:n kuntayhtymän johdon alaisuudessa toimivat yhteiset palvelut on organisoitu kolmeen osastoon, Hallinto ja oikeudellinen ohjaus, Talous ja strateginen ohjaus, sekä Asiakkuudet ja viestintä. Kuntayhtymän johdon alaisuuteen on 1.9. alkaen organisoitu myös HSY:n tietohallintopalvelut.

Tietohallinto vastaa HSY:n suurimpien ICT-asioita sisältävien hankkeiden valmistelusta ja vetämisestä sekä ICT-projektisalkun hallinnasta. Tietohallinto vastaa myös HSY:n yhteisten alustaratkaisuiden tuotannon aikaisesta kehittämisestä sekä ICT-infran peruspalvelujen kokonaisuudesta. HSY:n kaikkia toimintoja koskeva tietojohtamisen ja raportoinnin kehittäminen liittyy myös tähän kokonaisuuteen.

Hallinto ja oikeudellinen ohjaus

Hallinto ja oikeudellinen ohjaus on uusi osasto, josta vastaa johtava lakimies. Osasto muodostettiin 1.9.2025 alkaen laki- ja hallintopalveluita tuottavasta johdon tuesta, hankintapalveluista ja asiakirjahallinnosta.

HSY:n hankintojen strateginen ja kokonaisvaltainen kehittäminen sisältää toimialojen ja kaikkia HSY:n toimintoja koskevat hankintaprosessit, kilpailutukset, hankintakategoriat, roolit ja vastuut hankinnoissa sekä päätöksenteon vastuut ja valtuudet. Kehittämisen keskipisteessä ovat hankintojen taloudellisten hyötyjen tuottaminen sekä hankintojen sujuvuuden ja hallintamallin kehittäminen. Hankintojen mahdollisuudet tukea HSY:n varautumissuunnittelua ja kiertotalouden huomiointia hankinnoissa ovat TTS-kauden painopisteitä.

Talous ja strateginen ohjaus

Talous ja strateginen ohjaus vastaa HSY:n taloushallinnosta, rahoituksesta, myyntilaskutuksesta, laatu- ja toimintajärjestelmistä sekä strategiaprosessista.

Osaston tehtävänä on ohjata HSY:n taloutta ja tukea analytiikan avulla tuottavuuden ja kustannustietoisuuden kehitystä. Se ennustaa ja simuloi kassavirran kehitystä strategisella aikajänteellä sekä varmistaa rahoitusratkaisut lyhyelle ja pitkälle aikavälille, tukien näin yhtymän pitkän aikavälin taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Strategisen johtamisen tukemiseksi osasto koordinoi kärkihankkeiden etenemistä ohjelmapääällikköverkoston kautta ja toimii keskeisessä roolissa erityisesti kestävän talouden strategisten päämäärien ohjelmissa. Lisäksi osasto edistää toiminnan jatkuvaa parantamista ja prosessijohtamista laatuverkoston tuella, vahvistaen strategisten tavoitteiden toteutumista.

Asiakkuudet ja viestintä

Asiakkuudet ja viestintä -osasto vastaa HSY:n henkilöstöpalveluista, viestinnästä ja asiakaskokemuksesta. Osasto edistää vuorovaikutusta asiakkaiden, työntekijöiden ja sidosryhmien välillä, korostaen inhimillisiä kohtaamisia ja sujuvaa asiointia.

Henkilöstöpalvelut vastaa työnantajapolitiikasta, ohjeistuksesta ja esihenkilöiden tukemisesta. Tavoitteena on kehittää osaamista, työhyvinvointia ja työkykyä strategian "Työn murros" -kokonaisuuden mukaisesti tukien veto- ja pitovoimaista työnantajakuvaa.

Viestintä tukee strategisten hankkeiden toteutusta ja sidosryhmien sitoutumista. Se viestii ja neuvoo muun muassa liittyen kotitalouksien haitallisiin aineisiin ja huleveteen. Viestintä markkinoi myös hanavettä ja osallistuu ympäristötietoisuutta edistäviin tapahtumiin sekä kriisiviestintään. Osasto edistää lajittelua ja kiertotaloutta kampanjoilla, kuten "Kiitos kun lajittelet", ja kehittää Jäteopas-palvelua sekä Sortti-asemien ja sähköisten palvelujen markkinointia. Viestintäkanavia kehitetään jatkuvasti, mukaan lukien verkkosivut, intranet ja sosiaalinen media.

Asiakaskokemusta parannetaan asioinnin ja palveluprosessien digitalisoinnilla sekä eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaavalla palvelukehityksellä. Tähän kuuluvat keskeisinä kokonaisuuksina jatkuva prosessien sujuvuuden sekä asiakaskokemuksen laadun mittaaminen. Strategisia mittareita ovat sähköisen asioinnin käyttöaste ja asiakastyytyväisyys.

5.4.2 Talous

Yhteisten palveluiden toimintamenojen ennustetaan olevan talousarviovuonna 2026 noin 22 miljoonaa euroa. Taulukossa on esitetty vuosien 2024 ja 2025 vertailutiedot tuolloin voimassa olleen organisaatorakenteen mukaisesti.

TOIMINTAMENOT x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
Johto, hallinto ja oikeudellinen ohjaus*	-1 383	-2 034	-10 107	-10 421	-10 508	396,8 %
Talous ja strateginen ohjaus	-3 888	-4 109	-3 977	-3 971	-4 041	-3,2 %
Asiakkuudet ja viestintä	-7 572	-8 400	-7 980	-7 842	-7 854	-5,0 %
Tukipalvelut**	-9 299	-7 380	0	0	0	-100,0 %
Yhteensä	-22 141	-21 923	-22 064	-22 234	-22 403	0,6 %

*Sisältää vuodesta 2025 alkaen Tukipalveluista siirtyneitä toimintoja

**Lakannut vuonna 2025

5.4.3 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos-% 2026/2025
Yhteiset palvelut investoinnit	702	1 069	1 803	1 376	698	68,7 %

Yhteisten palveluiden investoinneissa on tehty varaus talouden ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittämiseen sekä asiakkuuden hallintaan liittyvään asiakasportaalin toteuttamiseen. Investoinneissa on myös varauduttu muun muassa tietohallinnon integraatioiden ja tietoverkkojen elinkaarihallinnan kehityksiin sekä tietoturvaan liittyviin investointeihin.

6 Liitteet

Liite 1: Ympäristöohjelma

Tähän on koottu strategian 2030 teemoista ympäristötavoitteet ja HSY:n tekemät ympäristösitoumukset, jotka on yhdistetty HSY:n ympäristöryhmän valmistelemien kuntayhtymän yhteisten tavoitteiden kanssa muodostaen yhdessä HSY:n ympäristöohjelman vuodelle 2026.

TTS tavoitteet:

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2026
Ympäristö-vastuu	Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat sekä keskeisten ulkoisten palvelujen päästöt)	75 000 tCO ₂ /a
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/asukas/a	97 kg/as/a
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	54 %
	Puhdas Itämeri	Typpi- ja fosforikuormitus mereen, t/v	N 650 t, P 25 t
Asukas-kokemus	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista; - Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, - Kalaistutukset (kpl) - Jätevesiyliuodot (m³/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) - Ilmanlaadun mittausten jatkuvuus % (mittaustulosten ajallinen kattavuus) - Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	5/5*

* Uudet, tiukemmat indeksin alamittareiden tavoitetasotavoitetasot vuodelle 2026 asetettu.

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu seuraavia ohjelmakokonaisuuksia. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2026
Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	HSY:n hiilineutraalius-ohjelma Tavoitteet - Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto - Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	- Mädäte maatalouteen hankkeessa rakennettu mädätyslaitos siirtyy tuotantoon ja prosessin toimintaa vakiinnutetaan. - Jätevedenpuhdistuksen prosessipäästöjen toimenpiteitä jatketaan ja vaikutus täsmentyy. Arvioidaan biojätteen ja lietteen kompostoinnin päästöjen seurannan kehittämistä ja mahdollisten päästövähennysten mittaamista. - Suorien päästöjen vähentämisen lisäksi arvioidaan keinoja pienentää epäsuorien (scope 3) päästöjen aikaansaamia ilmastovaikutuksia. Toteutetaan näihin liittyviä toimia hankintojen yhteydessä erityisesti tilanteissa, kun vaikutus on erityisen merkittävä ja kustannustehokas suhteessa muihin mahdollisiin ilmastotoimenpiteisiin
Kiertotalouden keskiössä	Kiertotalouden keskiössä -ohjelma Tavoitteet - Alueen kiertotalous vahvistuu - Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee	- Pääpaino ohjelmassa (kärkihanke) tulee keskittymään edelleen viestinnän ja toiminnan tehostamiseen, kotitalouksien lajitteluaktiivisuuden parantamiseksi ja sitä kautta kierrätysasteen nostamiseksi. - Kompostoinnin seuranta siirtyy osaksi vakiintuvaa tekemistä. - RaHi2- hankkeen teema edistyy. - Kasvava huomio kiinnitetään Circular Minds- hankkeen myötä esille tuleviin mahdollisuuksiin kiertotaloushankintojen yleistämisessä etenkin HSY:n omissa hankinnoissa.

Puhdas Itämeri	Itämeri-toimenpide-ohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	• Jatkamme Blominmäen jätevedenpuhdistamon toiminnan optimointia. • Viikinmäen laitoksen puhdistustehokkuutta ja toimintavarmuutta edelleen parantavien investointien sekä haitta-aineiden poiston suunnittelua jatketaan. • Jatkamme systemaattista viemäriverkoston vuotohallintatyötä ja kehitämme viemäriverkoston aluemitäusjärjestelmää
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	• HSY:n työmaiden aiheuttaman yhteiskunnallisen haitan hallinnan kehittäminen jatkuu. Opinnäyetyön toimenpiteitä ja viestintäkonseptia sovelletaan käytäntöön. • Saneeraukset ylivuotojen estämiseksi jatkuu. • Ilmanlaadun mittausten luotettavuus pidetään indeksin mittarin tasolla. • Ämmäsuon suojavihervyöhykkeen metsänhoitosuunnitelma päivitetään. • Selvitetään Ämmäsuon suojavihervyöhykkeen soveltuvuutta ekologisen kompensaation alueeksi.

HSY:n ympäristösitoumukset:

Julkisen alan energiatehokkuussopimus:

Energiatehokkuussopimusten tavoitteena on tehostaa energiankäyttöä Suomessa ja osaltaan varmistaa, että niin kansallisesti asetetut kuin EU:n energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2023/1791 mukaiset tavoitteet saavutetaan kaudella 2021-2035. Julkisen alan energiatehokkuussopimustoiminta tukee useiden energiatehokkuusdirektiivissä asetettujen velvoitteiden toimeenpanoa. HSY liittyy alaa koskevaan energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2026-2035 ja asettaa sopimuksen mukaisen energiansäästö tavoitteen, joka vastaa 10 % liittymishetken vuotuisesta energiankäytöstä vuoteen 2035 mennessä sekä välitavoitteen, joka vastaa 6 % vuotuisesta energiakäytöstä vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamista seurataan sopimuskaudella raportoitujen toimenpiteiden säästövaikutuksen kautta.

Julkisten hankintojen päästöttömien työmaiden Green Deal sitoumus:

Suomen ensimmäinen julkisten hankintojen Green Deal -sopimus julkistettiin 9.9.2020 ja sopimuskausi jatkuu tavoitevuoteen 2030 asti. Sopimuksen taustalla on Hiilineutraalit ja resurssiviisaat yritysalueet -hanke (HNRy). Sitoudumme olemaan mukana laatimassa ja ottamassa käyttöön työmaillamme yhteistä päästötön työmaa -konseptia ja siihen liittyvää koulutusta, yhteistä seuranta järjestelmää sekä yhteisiä hankintakriteereitä. Koulutamme omia tilaajia ja muita keskeisiä kohderyhmiä konseptin ja yhteisten hankintakriteereiden soveltamisessa. Lisäksi sitoudumme käymään markkinavuoropuhelua uusien ratkaisujen ja toimintamallien kartoittamiseksi. Edistämme sähkön, vedyn, biokaasun sekä yleisesti fossiilivapaiden polttoaineiden käyttöönottoa työmaillamme. Olemme mukana kehittämässä yhteistä työkalua päästölaskentaan ja tehokkaampia valvontatapoja. Raportoimme tekemistämme toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista sekä osallistumme tarvittaessa lisätoimenpiteiden suunnitteluun ja sopimuksen jatkokehittämiseen. Tavoitteena on, että työmaamme ovat sopimuksen mukaisesti päästöttömiä vuonna 2025 ja työmaakuljetustenkin osalta vuonna 2030.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistuksen Green Deal sitoumus:

HSY on sitoutunut vapaaehtoisesti yhdyskuntajäteveden puhdistamisen green deal -sopimukseen. Ympäristöministeriön, Vesilaitosyhdistyksen ja Kuntaliiton allekirjoittamalla sopimuksella pyritään vähentämään yhdyskuntien jätevesistä ympäristöön aiheutuvaa ravinteiden ja haitallisten aineiden

kuormitusta. Sitoumuksen toimenpiteet ovat HSY:n Puhdas Itämeri-strategiaohjelman mukaisia. Sitoumus on viety kestävän kehityksen sitoumuksiin (<https://sitoumus2050.fi/green-deal/#!/details/738347>).

Muut ympäristösitoumukset:

Itämerihaaste:

Itämerihaaste on Helsingin ja Turun kaupunginjohtajien vuonna 2007 käynnistämä aloite Itämeren tilan parantamiseksi. Sen tavoitteena on vaikuttaa vesien tilaan sekä paikallisesti kaupunkien lähivesillä että koko Itämeren piirissä. Itämerihaasteen verkkosivuilta <http://www.itamerihaaste.net/> löytyvät kaikki haasteen allekirjoittaneet tahot. Mukana on jo yli 300 eri organisaatiota omilla toimenpiteillään.

HSY on sitoutunut Itämerihaasteeseen vuodesta 2012 alkaen. Viimeisin sitoumuskausi on 2024-2028.

Ilmastomuutoksen hillintä:

HSY:n strategia 2030:n mukaisesti yksi tärkeimmistä päämääristä on olla ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä. HSY:n tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen pyritään vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä 67 % vuoden 2016 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Toiminnan painopisteenä on vähentää käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. HSY myös edistää ja seuraa ilmastotavoitteiden toteutumista seudullisesti sekä kerää ja tuottaa ilmastomuutokseen hillintään liittyvää tietoa pääkaupunkiseudun kunnille ja sidosryhmille.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen:

HSY kerää ja tuottaa tietoa ilmastomuutoksen vaikutuksista ja seudulle soveltuvista sopeutumiskeinoista. Tietoa käytetään alueen toimijoiden ohjaamiseen ilmastomuutoksen vaikutuksiin varautumiseksi. Myös asukkaita ja taloyhtiöitä ohjataan varautumaan muuttuvaan ilmastoon integroimalla sopeutuminen osaksi HSY:n Ilmastoinfon palveluvalikoimaa. HSY:n sopeutumistyö kattaa sekä varautumisen äkillisiin, ilmastoriskeistä ja sään ääri-ilmiöiden lisääntymisestä aiheutuviin häiriötilanteisiin, että seudun sopeutumisen pitkän aikavälin ennustettuun lämpötilan ja sadannan nousuun. Sopeutumistyötä tehdään mm. hankkeissa, yhteistyössä kaupunkiseudun toimijoiden kanssa sekä kansainvälisissä verkostoissa.

Helsingin ilmastokumppanit sitoumukset:

HSY liittyi Helsingin ilmastokumppanit –verkoston jäseneksi lokakuussa 2018. Verkostolle annetut sitoumukset:

- HSY:n tavoitteena on saavuttaa hiilineutraali vesi- ja jätehuolto ja tukea Ilmastokestävän pääkaupunkiseudun toteutumista vuoteen 2030 mennessä.

Ekotukitoiminta:

Ekotukitoiminta on toimintamalli, joka edistää ympäristöasioiden huomioimista ja arjen ympäristötekoja työpaikoilla. Työyhteisöihin nimetään ja koulutetaan ekotukihenkilöitä, jotka oman työnsä ohella edistävät ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja ja lisäävät ympäristötietoisuutta. Malli on käytössä useissa kunnissa ja organisaatioissa ympäri Suomen. Valtakunnallisesti toimintaa koordinoi Helsingin kaupunki.

HSY:n kaikissa toimipisteissä on ekotukihenkilö ja yhteensä ekotukihenkilöitä on noin neljäkymmentä. Ilmastoinfon nettisivuilla on Ekotukitoiminnan verkkokurssi, joka on tarkoitettu peruskoulutukseksi uusille ekotukihenkilöille sekä kertauskurssiksi jo aiemmin koulutuksen käyneille ekotukihenkilöille. Kurssi on käytettävissä koko Suomessa. Lisäksi HSY tarjoaa omistajakaupunkien ekotukikoulutuksiin jäteluennon, joka sisältää tietoa kiertotaloudesta, jätteen määrän vähentämisestä ja lajittelusta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Puh. 09 1561 2110, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalatorget 1, 00240 Helsingfors

Tfn. 09 1561 2110, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Tel. +358 9 1561 2110, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi